

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΙΔ'.-φύλ. 11 * ΑΘΗΝΑ, ΣΑΒΑΤΟ, 3 ΤΟΥ ΘΕΡΙΣΤΗ 1916 * ΑΡΙΘΜΟΣ 592

ΕΝΑΣ ΛΑΟΣ ΥΦΩΝΕΤΑΙ ΑΜΑ ΔΕΙΞΗ
ΠΩΣ ΔΕ ΦΟΒΑΤΑΙ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ
ΨΥΧΑΡΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΡΗΝΗ Η ΑΘΗΝΑΙΑ. 'Ο «Πόνος» του Σεργίου.
ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ. Κριτικά σημειώματα.
ΑΔ.ΗΣ ΘΡΥΛΟΣ. Ρωδότη (πνέχειν).
Λ. ΚΟΥΛΟΥΛΑΣ. 'Από τὸ Β' βιβλίον «Τῆς Ζωῆς καὶ τοῦ
Θανάτου».
Κ. ΠΑΡ.ΗΓΗΣ. Τὸ μεγάλο παιδί (συνέχεια).
Κ. ΠΡΩΤΕΑΣ. 'Η «αοφίτια».
Κ. ΤΡΙΑΝΕΜΗΣ. 'Απὸ τὰ «Ρουμπαιὰ» τοῦ 'Ομάρ Κα-
γιάρ.
ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ. —Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΓΕ.—ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟ-
ΣΗΜΟ.

ΑΠΟ ΤΟ Β' ΒΙΒΛΙΟ ΤΗΣ "ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ",

ΑΦΙΕΓΩΜΑ

Πόσο σφιχτά μᾶς ἔδωσε στή ζήση
τῆς μοίρας τὸ κινήγημα, Μητέρα!
Κάθε χαρὰ γὰρ μᾶς ὅταν εἶχε δώσει
καὶ πίσσα, ἔβη πνίγανε τὴ μέγα
πρόσκαιρον ἥλιο πὺν εἶχε νὰ φωτίζει
σὰ μείναμε στὸν κόσμον οἱ δυὸ μονόχοι,
σὲ θάλασσα πὺν ἄρνεται κα' ἀφρίζει
στὸ δειβά τῶν ἀνέμων, σὰ δυὸ βράχοι,
ἕνας ναὸς ἰσώθηκεν ἐντὸς μου,
πὺν εἶχε ψιλοὺ τὸ κάθε καρδιούπι . . .
—Σὲ σκῆνωμα ἡ ψυχὴ μου κρύφτου κόσμου,
προσκύνησε τὴν ἄγια Σου τὴ Λύπη.
Κι' ὅτω ἂν ἐλτνέει λατρεία τῆς στοργῆς Σου
ἡ θεία ζστοκοπία στὰ πρῶνα χρόνια,
κα' ἡ φωτομάννα ἡ βυῖση τῆς ψυχῆς Σου
πὺν μ' ἔλυσε καὶ θὰ μὲ λούζει αἰώνια
κα' ὅσο ἂν ἐμπέει τὸ σέβας ἡ φροντίδα
στοχιστικά τὸ χέρι νὰ κρατῆς μου,
ὅταν εἶμιονα παιδί, μὲ τὴν ἐλπίδα
τὸ δρόμο ν' ἀνθοστρώσεις τῆς ζωῆς μου
ποτὲ δὲν εἶχα νοιώσει τὴ λατρεία
νὰ ὑψώνεται θυμίαμα πρὸς 'Εσένα,
ὅταν πιστὴ δυνατὴ καὶ σὰ θεηοκεία,
παρὰ σιν τὰ πουλιὰ τ' ἀποδιωγμένα,
σὰ μείναμε ἀπ' τὴν μλόρα τὴ χιλιάστρα
μονάχοι στῆς ζωῆς τὸ μονοπάτι,

κα' ἔτιμους Σὺ ἡ γεννήστρα μου κα' ἡ πλάστρα
τὸ χέρι μου, ζηρώνια με πρόσάτη.
Τὸ σῶμα μου πὺν μλό εἰς νὰ κρατῆσαι
δὴς τῆς γῆς ἐτίστεψι τὴ σφάρα . . .
—Πόσο σφιχτά μᾶς ἔδωσε στή ζήση
τῆς μοίρας τὸ κινήγημα, Μητέρα!
Κι' ἂν ἔρχονται στιγμὲ καὶ γόητες ὄρες
πὺν ὁ νοῦς μου ὁ γινεπτής κα' ὁ κιο βερνήτης
πρὸς τ' ἀκρουράνι φέρει με, σὰς χῶρες
πὺν Χρόνος δὲν τίς ῥέβει καταλύτης,
στ' ἀπόσπαστο κα' ἀϊάνεμο λιμάνι
μόνος μου δὲν ἄραζω μ' ἐξισώνει
ἕνα μαρτυρικό φωτισεφάνι,
πὺν τὸ σιολίζων κα' οἱ δικαὶ Σου πόνοι.
Τὸ θάμα πὺν δὲ δίνει μιὰ ἐρωμένη
μὲ τῆς χαρᾶς τὸ ἐξέτιλο ποτήρι,
κα' οἱ κόποι οἱ μικροὶ κα' οἱ ὄρεμενοι
πὺν οἱ Γκέτηδες, οἱ Σέλλεϋ κα' οἱ Σκοπήροι
αἰάνω σ' ἕνα ἔνθεο πλάσινε μεθῆσι
τὴ θεία χαρὰ πὺν ὁ νοῦς δὲ μου τὴ δίνει
τῆς Γνώσης τ' ἀνδοτόλι κα' ἂν τερνήσει,
τὸ χάρι τῆς ψυχῆς καὶ τὴ γαλήνη,
ἡ ἀγάτη Σου μοῦ ἔδωκε, Μητέρα . . .
Μοὶ ζήμησε τὸ χέρι γὰρ βοήθειν,
κα' ὅπως 'Εὐὸ μ' ὀδήγησε σὴ μέρα,
στοῦ ἡ μου τὸ φῶς καὶ στήν αἰώνια ἀλήθειν.
Καθὸς στὰ πρῶτα χρόνια, τὰ φευγίτα,
καὶ τῶρα πὺν μὲ αἶπει μὴν ἔσθη φλόγα,
τὰ φωτοδ ψισμένα μου τα νύκτα
μὲ τ' ἄγιο Σου τὸ χέρι πάντα εὐλόγα.
Κι' ὅτω ἡ ψυχὴ κα' ὁ νοῦς μου διοροκιάθει
μὲ τὰ φτερο πετώνιας τοῦ Πηγᾶσον,
—ἦμιον, οὐρανοὶ κα' ἀβύσσων κατῆρα βάρη,
γεννήματα δικὰ καὶ πλάσματα Σιν!

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΣΙΩΠΗΣ

Μ' ἄρες, βιολιά, μ' αὐλοῦς καὶ μὲ κιδάρες
ξεχύνω τὸ τραγοῦδι μου, πὺν λέεις
οἱ μουτικὲς παρθενικὲς λοχτιῆρες,
τὰ γαλιὰνὰ τὰ μύτια σας ὅταν κλιῖνε
χωρὶς ν' ἀγνωστολιξέι τα τὸ δάκρυ,
τὰ τιρῆμένα χεῖλινα πὺν σολαίνουν,
κα' ὄσες ψυχὲς στὰ σκότεινα τὰ μίσηρη
τῆς ζήσης τους, περῆφανα ὑπομένουν
τῆς μορᾶς τ' ἀνεμόδιωμα, κα' ἀκόμα
οἱ πόθοι κα' οἱ ἀξε κλήρωτες οἱ ἐλπίδες
κεινῶν πὺν τῶρα κοίτουνται στὸ χῶμα,

στις μακρινές, στις άγνωστες πατρίδες . . .
 Μ' άρπες, βιολιά, μ' αυλούς και με κιθάρες,
 τὸ ξωτικό τραγουδί μου ξεχάνω
 γιομάτο άνατριχίλες και τρομύρες,
 μὲς σὺ δρυμῷ. Καὶ τραγουδάω τὸ θρηνο
 τῆς κρήνης τῆς βουβῆς ποὺ ἔχει στερέψει,
 τῆς λίμνης τὸν ἀγρὸ ποὺ ἀποκοιμίζεται
 καὶ μιὰ πνοὴ δὲν παίει νὰ τὴν σαλέψει,
 καὶ τῆ θροῇ τοῦ φύλλου ποὺ δὲ σείεται,
 κι' ἀκόμα τραγουδάω τὸ στοιχειωμένο
 σκοπὸ ποὺ τραγο-δούσανε τ' ἀηδόνια,
 πρὶν ἔρθει τὸ χινόκωρο θλιμμένο
 καὶ πλὴν νὰ τίποτιδῶξ-νε τι χιόνια . . .
 Μ' άρπες, βιολιά, μ' αυλούς και με κιθάρες
 άνωθεα, ξωτικά χωρὸ σὰ στή-τω
 τὸ αεσονοχτι, ἀνίγνωτες λαχιάρες
 ξηπνάω βιθειά σου. Διψῶ οἶζ δίνω,
 κατὰ τὸν κοθροφυτῆ τῆς ψιχῆ-σας.
 Ὅ,τι μακραίνει ὁ θόρυβος τῆ- μέλας,
 νὰ φτερουγίσει φέρνω το μαζὶ σας.
 Μακιά, πρὸ. τ' ἀκοιμῶμαι τῆς Χιμαίρας,
 ψηλά, πάνω ἀ-τ' ἐγκόσμου, κι' ἔδου
 μιση δὲν τρακμύζονται καὶ πόνοι,
 ὄλογοιμὲ ἀνεμοδαρτε τοῦ ἀνθρώπου,
 σὲ-άει τὸ πέταγμα μου καὶ σὲ ἠρῶνει ! . . .
 Ποιὸς εἶναι ποὺ δὲν ἄκουσε τὰ βροδία
 τῶν ἄστρων τὸ μιλῆματι, τραγουδία
 καὶ μυστικά φιλιὰ καὶ κροῦ-τι χιδία
 ποὺ τὰ γερά μου ἄζεινε λουλούδια ;
 Τι. άρπες, νὰ βιολι καὶ τῆς κιθάρες
 ποὺ κροῦ-ε ξο-ικὰ τὰ δάχτυλά μου,
 τῆ νύχτα πῶς δὲν ἄκουσε ; Τρῦμάρες
 σκοραῖ ε-τι βουβῆ τὰ πνευμάτῃ μου,
 χορὸ μὲς σιτῆ γαλή-η σὰν τραβᾶ ε . . .
 Κι' ἀκόμα εἶμ' ἡ σφραγίδα τοῦ θανάτου
 μόνο σὲ μένα οἱ τίφου του μιλᾶνε,
 πικρὰ καὶ θλιβερά τὰ μυστικά του . . .
 Κι' ἀκόμα τραγουδάω γιὰ νὰ τ' ἀκούσει,
 τοῦ Ποιητῆ τὰ λόγια, ποὺ μιὰ μοῖρα
 παθητικά δὲν ἔπτερξε νὰ κροῦσει,
 πάνω στήν ὄρφικῆ, σοφῆ του Λύρα !

VIA GRUCIS

Πίσω ἀπ' τὴ νύχτα, πίσω ἀπ' τὸ θάνατο, καὶ
 κάτω, βλέπω τὴν ἀγῆ νὰ χοράζει.

IBSEN

ΔΙΑΒΑΤΗΣ

Πόσε τὴν αὔρα τῆς ἀγῆς θὰ νοιώσω
 στὸ μέταλλο ποὺ ὀργώσανε οἱ φροντίδες ;
 Τὸ φῶς, τὸ αἰώνιο φῶς ποὺ θ' ἀνταμῶσω,
 σὲ ποιὲς ἀλαργινὲς τάχα πατρίδες :

Ξεκίνησα μιὰ νύχτα—κρίος ὁ τρόμος
 στὰ σκοτεινά, τ' ἀέραντα τὰ μάκρη . . .
 Τοῦ πόνου, τῆς ζοῆς, τοῦ ἀγῶνα ὁ δρόμος,
 τὸ θάνατο, θεορεῖς, πὼς ἔχει ὡς ἄκρη.
 Ἡ ἀπαντοχῆ μου στέρεψε κι' ἡ πλάση
 τρισκότιδα ἀξεδιᾶντα ἔχει ἀλώσει . . .
 Προσμένω τὴν ἀγῆ κι' ἔχουν περάσει
 χρόνια οἱ νυχτὲς χωρὶς νὰ ξεμερῶσει . . .

ΦΩΝΗ

Τράβα μπροστὰ σὰν ἀπομένει ἀνόητα
 καὶ μιὰ πνοὴ σὺ στήθει σου, διαβάτη . . .

ΔΙΑΒΑΤΗΣ

Φωνή ! Φωνή ! Μὲ τὴν ψυχῆ στὸ στόμα
 τραβῶ στὸ Γελοῦθᾶ. Τὸ μονοκᾶτι
 αὐτῆ ἢ τῆς ζῆ-ῶ νο ξεδιπλώσω . . .
 Φωνή ! μὲς στῆ σαγῆ τὴν πεπρωμένη,
 πέ- μου ἀ-μιουρῶ τὴ νύχτα νὰ περάσω . . .

ΦΩΝΗ

Τράβα μπροστὰ κι' ὁ θρίαιμβος σὲ προσμένει . . .

ΔΙΑΒΑΤΗΣ

Μ' αὐτῆ τῆ γλυκαπαντοχῆ παλέω,
 μ' ἀβίασταγο, βι-ὸ στασιῶ στὸν ὄ-ιο,
 κι' ὄμως τῆ ροδαυγῆ δὲν ἀγναντεύω
 καὶ τὰ στοιχὰ μου φριζῶνε τὸ δό-μο.
 Χαμένα πᾶ καὶ τὰ ὄσφρα κι' οἱ κό-τοι,
 στῆ σφᾶ-τι, στῆ ἀτέλειωτῆ τῆ σφᾶ-τι,
 ποὺ χάθηκα οἱ τό-τοι στρατιωκόποι,
 μὲ τὴν ὀρη καὶ τ' ἄχρω τὰ νιάτα,
 στὸ σκλάβο γιὰ νὰ δεῖξῃνον ποὺ στεναῖζει,
 τὸ δρόμο καὶ τὴ νύχτα νὰ περάσει,
 νὰ φτάξει καὶ ποὺ γλῆ-ρη χοράζει,
 νὰ φταῖξει καὶ ποὺ ἀργεὶ νὰ σκοτεινιάσει . . .

ΦΩΝΗ

Τράβα, Ἐλεχ-έ, κι' ἡ χῶρα περιμένει
 στήν ἄκρη νὰ σὲ δεῖ φωτολουσμένο.
 Ἀτόμικρα αἰθερόλαμνοι, θλιμμένοι
 βογγῶνε οἱ στεναγμοί, τὸ κορμασμένο
 τοῦ σκλεβου τ' ἀναφιλητό, ἡ κατάρα,
 ἡ βραρυγγῶμα καὶ τὸ παραπόνι.
 Τράβα καὶ μὴ σκιαγεῖς τὴ γύρω ἀντάρα.
 τράβα κι' ἡ ἀγῆ σὲ λίγο σ' ἀνταμώνει.
 Τὴν εὐλογία γιὰ σένα ἔχουν στὸ στόμα
 καὶ σκύβουνε στῆ γῆ γιὰ ν' ἀπεικάσουν
 τὸ διάβα σου στὸ χέρσο, μαῖτρο χῶμα,
 τὸ διάβᾶ σου κι' αὐτοὶ γιὰ νὰ περάσουν . . .
 Σὰν ἔχεις δίψα στὰ ψηλά ν' ἀνέβεις,
 τὰ πόδια σου σὰ βράχια θὰ ματώσεις
 καὶ θὰ τραβᾶς καὶ θὰ χοροκαλεύεις,

χίλιες φορές; τὸ θάνατο θὰ νοιώσεις
τὰ χεῖλια τοῦ σαῶ χεῖλια σου νὰ σμίγῃ
καὶ τὴν ψυχὴ σου ἀτόπιθα νὰ παίρνῃ,
καὶ θεὸς δεῖς τὴν ἄβυσσο ν' ἀνοίγῃ
καὶ στὸ βυθὸ της κίτω νὰ σὲ σέφνῃ.

ΔΙΑΒΑΤΗΣ

Τὸ δρόμο μου γι' αὐτὸ μὴ νύχτα πῆρα . . .
—Μὴ νύχτα . . . Σίμπως γνῶσα τὴ μέρα;
Μ' ἀλύγιστη μπροστὰ μου πάντα ἡ μοῖρα.
Κι' ἀκαρτεροῦν στὴ χώρα μου καὶ πέρα
Ξωμάχοι καὶ φερόικοι καὶ σκηνίτες,
καὶ σκλάβοι καὶ δουλεῖτες καὶ ραγιάδες,
νυχτοργιστοὶ, φτωχοὶ κι' ἀλήτες,
γύφτοι καὶ ζευγολάτες καὶ σκαφιάρηδες,
τὴ Νύχτα τὴ δρακόντισσα νὰ πνίξω . . .
Σὺν τὸ σκουλήκι σέρνουμε στὸ χῶμα
νύχτες καὶ νύχτες κι' ὅμως νὰ ξινοῖξω
τῆς χαρᾶς τὸ φῶς ἀκόμα, ἀκόμα . . .

ΦΩΝΗ

Τράβα κι' ἀκόμα πάλευε. Τὴ μέρα
κάλυψ, διωβάτη, ὡς τόσο θ' ἀντιμῶσεις.
Στὴν ἄβυσσο, στὴν ἄβυσσο, πὺδ πέρα . . .
Μιὰν ἄβυσσο μὲ τὴ ζωὴ νὰ ἐνώσεις.

ΔΙΑΒΑΤΗΣ

Καὶ θὰ νικήσω;

ΦΩΝΗ

Ναί' στὸ φῶς θὰ ζήσεις.

ΔΙΑΒΑΤΗΣ

Τὰ μάτια μου τὸ φῶς διψᾷ. ὦ πότε!

ΦΩΝΗ

Τὸ θείαμβο θ' ἀγκαλιάσεις, θὰ νικήσεις,
σὰ θὰ βρεθεῖς μέσα στὸ τάφο . . . Τότε!

ΛΕΩΝ ΚΟΥΚΟΥΛΑΣ

— Τὸ βιβλίον δὲν εἶναι οὔτε ἡδαικὸ, οὔτε ἀνήθι-
κο. Εἶναι ἀπλῶς καλογραμμένο καὶ κακογραμμένο.

— Γιὰ τὸν καλλιτέχνη ἡ σκέψη καὶ ἡ γλώσσα εἶναι
τὰ ὄργανα τῆς τέχνης.

— Ὅταν οἱ κριτικοὶ διαφωνοῦν, ὁ καλλιτέχνης εἶ-
ναι σύμφωνος μὲ τὸν εἰναιότιον.

— Ἡ διανοητικότητις εἶναι ἴδιος τῆς ὑπερβολῆς καὶ
καταστέφει τὴν ἁρμονίαν τῆς φωνογραφίας. Τὴ στιγ-
μὴν ποὺ ἕνα, καθένας γιὰ νὰ σκεφτεῖ γίνεται διόκλη-
ρος; μὴν ἢ ολόκληρος; μέτωπο, ἢ καὶ φριχτὸ τέλος-
πάντων.

— Μ' ἕνα φράσιον καὶ μ' ἕνα ἄσπρον λαϊμοδέτη κάθε
ἄνθρωπος, ἀκόμα καὶ σαράφης, εἶναι, περιᾶσι γιὰ
πολιτισμένος.

ΑΙΣΘΗΤΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ

ΡΟΔΟΠΗ

3.—

Ἀγχοῦμε τὸ Λιβάτη στὴ Ζωὴ μας γιὰτὶ ἔχει-
νος εἶναι, μὰ καὶ ποὺ περισσότερο γιὰτὶ ἔτυχε νὰ
τὸν συναντήσουμε τὴν ὀριζήνη στιγμὴ καὶ στὸν ὀρι-
σμένο τόπο ἔπου τὸ εἶναι μας Ἀγάπη ἀπ' αὐτὸν ἀνα-
ζητοῦσε. Ποιὸς ξέρει, λίγες μέρες πρὶν ἢ μετὰ, μπο-
ρεῖ ἀγνώριστοι καὶ ξένοι νὰ εἴχαμε περάσει ὁ ἕνας
κοντὰ στὸν ἄλλο . . .

Μονάχ ἢ Μαντῶ, ποὺ τότε νῶθει γιὰτὶ ἔμειθε τὰ
μουσικὰ τῶν ψυχῶν, ὑποπτεύεται ποῖον κημὸ κλεί-
νουμε τ' ἀδύναστα λόγια τῆς Ροδόπης ποὺ ἔλοι τ' ἀ-
κούει μετὰ τόσο θαυμασιῶ γιὰ τὸ ξεχωριστό τους. Ἄς
ἀπομυκρῶνεται μὲ φρίκη ἢ Βασιλοπούλα, ἄς ἐπανα-
στατοῦν οἱ ἄδρες βρίζοντας τὴν καὶ ἐπιμένει:

Ἡ λαλιά σου σιάζει

φαρμάκι ὤμιέ! σὰ νάειν ἡ καρδιά σου
μ' ἀγὶ πορτοῦν καμὸ φαρμακομένη
καμὸν ἀγάπης, κι' ἄς τὰ κητῆται μέσα
στῆς περ φάειας; τὰ μίσαντρα πέλι

Καὶ μ' ἔλο τὸ θυμὸ τῆς ἢ Ροδόπη θέλει νὰ κρα-
τήσῃ κοντὰ τῆς τῆ χορεύτρια γιὰτὶ τὸ ἀσύνειδο
συμπάθεια στὰ λόγια τῆς βρίζου. Πικραμένα ψι-
θυρίζει:

« . . . Χαοὺς τῆς χάριος ἢ ζωῆ τῆς
» κ' ἐμέ α κλάμῃ ποὺ νύκνηρι κοπιᾶζω
» κνηνηγῶντας; ἔ α ὄ εἶρη ποὺ φεύει . . . »

Ἡ κορῶν ἀέρας εἶναι μόνο . . . Καὶ λέει ἢ Μαντῶ
τὰ λόγια τὰ ἄμορφῃ, πλατιά, στοχαστικὰ καὶ σύγ-
χρονα προματευτικά.

«Καὶτὴ ψυχὴ κ' εἶναι ὄνειρο, κηρὶ μου!
» Καλόνη ποὺ ἀνοίγει τὰ φτερά τῆς
» γιὰ νὰ τὸ πιᾶσι . . .
» Οἱ ἀπείλισμένοι γίνονται, ὄχι ἢ ἐλπίδα!
» Ποιὸς ξέρει ἂν τὸ ὄνειρό σου δὲν περάσει
» διὰ τὰ σου ἀπόψε νὰ σοῦ κητῆται; ἔδω μαι!
» το χεῖρ δὲν ἀνώγει νὰ μ' ἀμπεξίς;
» — Ὡ ἄ τ' ἀπῆξω μ' ἀτμοῖο το χεῖρ
» κ' ἀνάγη ἂν εἶναι στὸ αἶμα νὰ τὸ λούσω».

Ἄν ξέρει πῶς ἢ Νουσιελγία ἀδύναμη τὴν ἔκανε τὸν
ἐαυτὸ τῆς ὄπως θέει νὰ κυδερνησε.

Στὴν ἀδυνατιμένη Ροδόπη παρουσιάζεται ὁ Λαέρ-
της. Μὲς' στὴν ὑποβλητικὴ ἀποστροφή ἔπου ἔλα,
πέρα ἀπ' ὅ,τι ἔνε τὰ λόγια, ἀπόκρυφα γι' Ἀγάπη
τραγουδοῦνε, προβλίνει «μονος καὶ καταχ' ὄμο; σὰ νὰ
φέρῃ μῆνομα θανάτου, ἕνα πλούσιο κοῦτὶ στὰ χέρ-
για τοῦ κρατῶντας» — τοῦ Βασιλιά τὸ ὄμο. Κ' ἢ
δικὴ τοῦ ψυχῆ γι' ἀγάπη λέγοντας βαθιὰ τὸ συντο-
νισμό τοῦ ἔου δυναμώνει. Περ φρονητικὰ τὸν δέλει
ἢ Ροδόπη ξέρει τὴν Ἀγάπη τοῦ κ' ἢ ἀπεριόριστῆ
τῆς περφάνει μίτῃ τὴν Ἀγάπη τοῦ κατωτέρου. Μ'
ἀμφιβολία καὶ σαρκασμὸ παίρνει τὰ ὄμορα ποὺ γιὰ
περιγέλο τοῦ ξεπερσοῦ τῆς νομίζει πῶς τῆς στένει
καὶ μὲ τὸ Λαέρτη, ὁ Δημοχάρης. Κι' ὅμως στέκει
θαυμασμένη ἀπὸ τὸν πλούσιο θεγαυρό. Μαρμαριτάρια,
ρουμπνία, σμυραγδία, ζαφείρια ἀμέτρητα, ἀτιμητὰ
γιορτανία καὶ βραχιόλια. Ἦ ἀρτὶ μίξει με κηκία γιὰ
νὰ πνίξει τὸ Πῶθο. Μὲ παγερὴ φωνὴ ρυθμίζει κ' ὁ
Λαέρτης τὰ πλούτη ποὺ ἀκόμα τῆς στένει ὁ Βασι-
λιάς «καὶ τὰ τελευταία τοῦ λόγια πνίγονται, θηρρεῖς,

σέ αναφυλιτό». Πώς φοβάται να πει τί σ' αντάλλαγμα ζητά!

Κι' ο φόβος του αντιγράφει σαν αντίλαλος της διάθεσης της Ροδόπης. Γιατί δέχεται τα δώρα αντί άμειψως, χωρίς συλλογισμό, να τα χυρίσει αφού της τα στέλνει εκείνος που μισεί; Δεν έπρεπε όμως ν' άγγίζει ο Ποριώτης το άδριετο με το όποιο τόσο τεχνικά είχε τυλίξει τα αίσθηματά της.

Ω μαύρη μοίρα,
που στέλνει μύρια δώρα, και δέ στέλνει
τό μόνο που μου πρέπει, την κορώνα,
ή και το δικτυλίδι του άνοσιβόνα.

Τέτοια λόγια υπονοούνται, είναι άδύνατο να τα πει κι' αν άκόμα είξερε ότι αυτή είναι ή πιο δόξασθή της έπιθυμία. Και της λέει ο Ακέρτης τον κρημό του Βασιλιά «μυζη της να μείνει άπόψε και να χαρεί τη γ'όγκ του φίλου της». Η άγωνία του τη δική της αύξινει. Όρθη πετιέται μ' άγκάληση που τόλημνησαν τέτοια λόγια να της μηνήσουν, περισσότερο μ' άγκυροχτηση πα' α μ' άποτροφή. Μά ο Ακέρτης ούτε μαντεύει τους έλιγμούς της γυναίκειας ψυχής. «Με χρά άέχεται το χτύπημα της προσβολής, τέτοιος πιά πώ: ή Ροδόπη πάλι θ' άρνηθεί ό τι κι' αν της προτείνει». «Α έσχεθεί, αύριο ο Βασιλιάς στεφανί σε παίρνει και Βασιλίσα σε κάνει». Τότε ό τότε; Στην άδυνατισμένη καρδιά της μέτ' στο άνοιξιότικο δειλινό ή ύπόσνεση του Βασιλιά που ποτέ το λόγο του δεν παίρνει πίσω, ή Έλπίδα, κ' ονίζει τ' άλύγιστό της. «Ας την αφήσουν κειρό για να σκεφεί. Ας την αφήσουν. Σκυφτό, σκαρκαγμένο από άνησυχία, αλλά δε μένος από τον όρκο του, τί σ'ε να μη φανερώσει, φεύγει ο Ακέρτης και σε σκηνή «σωτή» αλλά πολύ μικρή μ' έπικναλήψη και περιτολογίες από τις άδρες ζητάει «βοήθεια σ' ά σκοτάδια που χάτνε το δρόμο οί στοχασμοί της». Μι' Συμβούλη. Μά ποια την Εύθύνη θά αναλάβει; Ο Στοχασμός του Άνθρώπου

«Ίσκιος διαβιάνει και ποιός να τον πιασει;»

Πάει, άλλες ιδέες ξυπνώντας, κι' όλο πλάθεται, κι' όλο αλλάζει, και ποιός ξέρει ποτέ τί βεβηλά κρύβει: ό πιο κοντά μας; Καμιά τή συμβουλή δε δίνει... κι' όλο της τό Είναι στο Δημοχαρη όρμαει. Πάλι άνωθε της διπλής του σμηκτικής ξεφεύγει ο λόγος; ό τραγικός... από μι' Κοπέλλα «Δέν ξέρομε τί σένα... Άν είταν άλλη... Δέν θά σφκλούτε τή θύρα της στήν Τύχη.» «Άν είταν άλλη;» με παραδόξη έπιμονή σφυρίζουσε τά λόγια ύπόσχετες στη Ροδόπη, Νάιν άλλη! Και δέ μπορεί ν'άν' άλλη
Και τάνοι πάλι έγώ.....

Στη γυναίκεια ψυχή, διψασμένη έξουσία, πολύπλοκο γίνεται το νόημα της τιμής ή σκέψη ή παράδοξη άτραυσε στο Νού της. Και ρωτάει ποιά άπ' όλες τις άδρες θέλει να τή συντρέξει... Άπαντουμε με μι' φωνή: «Όλες, όλες». Όμως όταν τό σκέδιο άκούνε ή μι' σάν τή Βασιλοπούλα να ντυθεί και να δεχτεί τό Βασιλιά περίτρομες άποτραδιούνται. Έπιμένει ή Ροδόπη. Μά ότο κι' αν, για να μη μά: φχνει άνουπόφορα σκληρή προσπαθούμε να αίστανθουμε με τό Πνεύμα της, εκείνης έπου έλευθερία άτομική δεν ύπήρχε, έπου οί σκλόδες άγορασμένες χτήμα της Κυράς του είσαν, ύπερόβολικά ταπεινή δείχεται στην ίκεσία της, μικρόπρεση στον έγωτισμό της. Είναι μι' στιγμή άσηχημη που κάθε ένταση, στήν περιγραφή της μόνο τήν άσχημία της να ξεχωρίσει μπορεί. Έπρεπε κι' ο Ποιητής όμοια με τό λαϊκό τραγοόδι, πολύ λιτά, έλαφριά να γλυστρήσει για να φτάση άμέσως στην άληθινά δημιουργική του Ίδέα. Τραγικά αντιγράφει δυο φορές ή

φωνή της Μαντώ: «Καμιά δέν άπαντάει». Κ' έξαφνα τήν ύποψία σιοιάζεται ή Ροδόπη..... Καμιά δέ θέλει... Η μήπως δέ μπορεί; Όλες τις έχει άγκαλιάσει ή Ζωή, ή ζωντανή Ζωή με τό πόρινο φίλι. Και σφριαζεται ή Ροδόπη σαν πληγωμένη λιόντισσα στο θρονί βογγώντας. Άπό ντροπή για τις άδρες της, πολύ περισσότερο γιατί τώρα άκόμα πιο φριχτά ο Πόθος της Μονξιά; της αίσθάνεται. Τί άνάγκη θυμωμένη να τις διώξει; δέ μπορεί πιά ούτε καν τις σκεφτεί. Τρομαχμένες άς φεύγνε μόνες. Έτσι μακρότητες θά απέφυγε ο Ποριώτης, άσηχμες, κι' άργότερα τήν τόσο παράορδη σκηνή στο τέλος του τρίτου έπεισόδιου. Κ' ή Μαντώ άπάνω στη Ροδόπη σκυμμένη μαζή της κλαίει. Όλα τά δικαιτώνεται έλα τά μαντεύει.

«Καθώς προβάίνει ή Κρινώ, τρομαχμένη μ' άγάπη και λαχτάρα γιατί άκούτε το κλάμα της Κυράς της, ή χορεύτρια άντικεύζοντας τήν κορη, τήν παρθενική άψελα σηκώνει τήν έφεστηρίδα της να τυλίξει τά μισόγυτά της μέλι». Καποες κινήσεις άπ' ές, στο θέατρο και στη ζωή, κ' είλον μέρη τους όλο τον ψυχικό κόσμο, όλο ο Νοημα μιάς διαθεσης με τις προηγήσεις; κι' άπέμακρες άπήχησής της. Η Μαντώ τό κατι άργό δείχνει που στα βρωια του ξεπερισμού της διατήρησε, τό σεβασμό για τό άδω ο της Κρινώ, πιά ψιλιά ύψώνοντας και τή λευκοντυμένη κο. έλλα. Άργότερα παραμερα βογγά γι' αυτήν σ' ά νά έλεγε να σφάζουν τά παιδιά της. Σύχρον, όλοφανερα ζωγραφίζει ποσο πιά άργια ήδονικη είναι ή ψυχή της Ροδόπης, δίχως πιά κινένα συναίστημα «Η κίς»: τό οικειωμ της άτομικιάς έλευτερίας, τό κρέμα όδολια να έμεταλλευτοθμε τό άνωθε. Ούτε ή συμπαιθεια, ή γ' οικια ή κωλοσώνη κ' έμπιστοσύνη της κοπέλλας που όλα σ' ά πατιγνίδια να δέχεται, ούτε πώ: ο Αίλιος τήν άγκυπά σιλλογίζεται ή Ροδόπη, Το μέτο για να φτασει στην έξουσίαν και σ' ήν εκδικήση βρήκε. Τίποτε άλλ' ο εν τή μέλει... Κ' ή Κρι ώ τόσο τό σκοπό της εύ ο'νει... Άπονευτη κι' άνωθε πάλι στιγμή σ'έν κρίσει τό θυμωμένο που δέν ξέρει τί μπορεί πάλω του να ύπαρχει, τό θυμωμένο που αίστανθηκε βλέποντας τό Βασιλιά. Και χαμογελώντας στήν έπιτυχία της χαϊδευτικά τον έξαπτε ή Ροδόπη, ψυχολόγος για τους άλλους και μόνον ώ: εκεί που τή συμφέρει. Μ' όλη τήν άφοσίωτη, μ' όλο τό παιδιακιστικό της, τό ένστικτο της Κρινώ: θά είχε έπικναστατήσει εναντι σ' άγκάλιασμα του Ρήγα, αν άκριόως αυτό τό ένστικτο δέν έννοιθε τον έκυτό του άφοπλισμένο από τή γοητεία του. Και χαίρεται ή Ροδόπη χωρίς να φαντάζεται πώ: σαυτή τήν άσυνείδη άκόμη έλεη παραμονέει ο κίντυος. Με τά χρυσάφια και τά μργκριτάρια στοίλζει τήν κοπέλλα, χάδια σκορπούνε τά χέρια της, κι' άς άνοίγουν σ' ά μαχίρια πηγές. Είναι ή γυναίκα ή δίβουλη αλλά που μεγαλη μένει και στήν πιο μισερή στιγμή, γιατί έχει διατηρήσει σε κάθε πράξη της τήν «καλλιτεχνική» όμορφη. «Άγκαλιαζοντας τήν Κρινώ» και δινωμώνοντας όλοέ α και φωνή κι' άγκάλιασμα ώστε να σούσει από μέσα της κάθε δική της βούληση» τις τελευταίες συμβουλές τις δίνει:

«Σέ φίλησε; νά! όποις έγώ... έού δώσ' του
φύλι τ'από... ναι, όπως έμέ, σ'α χείλη»
«Κι' αν έχει φλόγα στην πνοή, αν τό χέρια
»σαν άτουάέννι δεσμά σε τυλίξουν
»και.....

— Μ' έλυσεσ κειρά μου!
— Έτσι να λυώσαι
»γι' άγάπη μου στού Ρήγα τήν άγκάλη.»

Θρικιδευτικῶς ἀνεμίζει τὰ χέρια. Κι' ἔλα; βλέπει τὸ Αὐριο νὰ τὴ σερφινῶναι κι' ἀρχὴ βραχνῆ ἀπὸ τὸν ἐνθουσιασμὸ τῆς προστάζει τὸν περλινο Αἰέρτη πὸ φτάνει σὲν Ἰσκίος σὲν κοντόδραδο πὸ σκοτεινιάζει τὸ περίβολο νὰ φέρει τὰ ἔσπρα τοῦ Βασιλιά.

Οἱ ἀρχαῖοι τὴς τραγωδίαι, τοὺς τὴς ὕψωναν στὸν ἄνωτερο βραχὺ τῆς ἐνέργειας πρὶν χτυπήσει σ' ἀντίθεση ἢ Μοῖρα. Ὁ Ποριώτης τὴ Ροδόπη τὴν ἔφερε μόνον ὡς τὴν ψυχικὴ συμπλήρωσι, τὴν ἀπαντοχὴ κάποιου τέλειου γιὰ ἐνίσχυσι ὅτι σήμερα ἡ ἐξέλιξι γίνεταί πάντα μοιραία ἀλλὰ ἐτώφωλῃ, ὅτι ἡ ζωὴ εἶναι πολὺ πιὸ ἐσωτερικὴ. Ὁ Πόνος πολὺ πιὸ ξελεπτισμένος δὲν εἶναι τραγικὸς ὅταν ἀπότομα χτυπᾷ. Ἀποπάνω ἀπὸ τὴν πεποίθησιν σὴ ἀνακονίῃ δὲν ὑπάρχει κριμὰ πραγματοποίηση... τὸ πιὸ ἀγριο δρᾶμα γίνεταί στὸ σύγκυρ οὐνεριμα τοῦ Πόθου ἀπὸ τὸ φυσικὸ κώλημα τῆς Ζωῆς. Ἄν ἔριχνε σ' ὅ,τι θέλει ἡ Ροδόπη, δὲ θά εἶταν πιὸ χαρούμενη ἀπ' ὅ,τι εἶναι τῶρα καὶ τὸ Αὐριο θά εἶταν ἴσως λιγότερο φριχτὸ μετὰ μιὰ ἐπιτυχίᾳ πὸ συντελέστηκε παρὰ μετὰ μιὰ ἐπιτυχίᾳ πὸ ἐν τακτικῶς νοσταλγηθῆκε.

(Ἀκολουθεῖ). ΑΛΚΗΣ ΘΡΥΛΟΣ

Ἡ ΚΑΡΦΙΤΣΑ

Ἔσαν ἓνα μικρὸ κοριττάκι κοντὸ καὶ ζερμημένο, μὲ ὄλο νεύρα, κι' ὄλο ζωὴ. Ἀπὸ τὴ ξημέρωμα ὡς τὴ βραδιὰ νύχτα ὄλο καὶ δουλειά. Ἀκούραστο καὶ οἰωπηλὸ ἔφερνε γύρω ὄλο τὸ σπίτι, ὀλιμεως σκουπίζοντας, ξεσκονίζοντας, ἀλλάζοντας τὴ θέσιν ὄλων τῶν πραγμάτων μὲ μικρὰς δμοιοεὶ κινήσεις καὶ μὲ μιὰ ἀλλοκοτῆ λαμπρόδα σὲν ὄλοστρόγωλα μετὰ εἰσα.

Μιὰ γριά θειά του το εἶχε φέρε νήπιον ἀκόμα ἀπὸ τὸ θροσερὸ νησί τους γιὰ νὰ το βάλῃ σὲ σπιτί. Εἶχε περάσει καιρό, εἶχε ξανάρθει ἡ γριά συγγένισσα, μὰ τὸ μικρὸ δουλακε ἔμενε πάντα στὸ ἴδιο σπιτί. Κι' εὖτε εἶχε ἀλλάξει, εὖτε εἶχε μεγαλώσει καθόλου. Τὸ κορμάκι πάντα μικρὸ καὶ ζερμημένο, τα μαλλιά λίγα, τειτωμένα κπάνω ἀπὸ τὸ στρογγυλὸ μέτωπο, καὶ τὰ ματακία μαύρα καὶ λαμπρὰ σὲ χαντρες.

Τὸ λέγανε Μαυώ.

— Τ' ἔχῃ πάνω Μανώ. Τρέχα κάτω... Σκούπισ' ἐδῶ. Βοηθῆσ' ἐκεῖ!

Καὶ τὸ μικρὸ τὰ κατέρρισε, κι' εἶταν πάντα κι' ἀπάνω καὶ κάτω, καὶ ὄω καὶ εἰ...

Ἡ κορῆ τῆς κυρίας, ἀκίημα κι' ἀδύνατο γεροντοκορίτσι, εἶχε χίλια δου ζῆλαικετεῖαι. Ἡ Μανώ αἰ; ἤξερε ἄλε. Τῆ; χιριξε ὅταν εἶταν εὐχρηστημένη διαφορά κουρελακίᾳ νιχνελισσας πὸ δὲ χρειάζονταν σὲ τίποτα. Ἡ Μανώ τὰ μαζεύει κι' ἔριχνε φουστάνια. Ὅλα εἶταν ἀρκετὰ μεγάλα γιὰ τὸ κορμικί του.

Ἔτσι δούλευε ὄλημερὶς χωρὶς διακοπῆ. Μονάχι ὅ γεροκύριος τὴ λυπτανε. Τὴν κοιτάζε μὲ συμπάθεια καὶ ἔλεγε:

— Κἀθήσει καὶ σὺ κωκόμοιρο, ἤσόχασε πιά, αἰριο

παλί...

Στεκότανε τότε νὰ ξεκουραστῆ. Μὰ τὰ ἄπλα λόγια τοῦ γέρου τί γλυκεῖα παρηγοριά φέρνανε στὸ φτωχὸ δουλακε!

Καμμιά φορὰ τἀπόδραδο, ὅταν ἐρῆμιωνε τὸ σπιτί, ξετρώπωνε ἡ Μανώ στὴν πόρτα κι' ἀντάμιωνε τῆλλα κοριττάκι τῆς γετονιάς. Ὅλα μαζὶ ἀνεδοκατεδαίνανε τὸ δρόμο ἴσασε τὴ νύχτα.

Λέγανε τῆλλα κοριττάκι χίλια δου πρόματτα, λίγα ἔξυπνα ἢ πολὺ κουτά. Ἡ Μανώ ἀκουγε καὶ γελοῦσε γιὰ ὄλα. Μὰ δὲ μιλοῦσε πατέ. Ἐπειδὴ εἰλεην μόνα γιὰ τὸ νησί τῆς μπορούσε νὰ μιλήσῃ. Οἱ ἄλλες ἄμα; θέλαινε νὰκούνε γιὰ νέους, γιὰ φιλιὰ, γιὰ κάποιε ἀγκαλιάτματτα... Καὶ τὸ μικρὸ κοριττάκι δὲν ἤξερε νὰ τοὺς πῆ τίποτα... Ἐτέσιο πὸ εἶτανε εἰ νέει δὲν τὸ κοιτούσανε καθόλου!...

Ἔτσι περνοῦσε τὴς μέρες τῆς εὐχρηστημένη μὲ λίγα, δουλεύοντας ἀπὸ τὴ ξημέρωμα ὡς τὴ νύχτα τὴ βραδιὰ. Μὰ κάποιε κακὸ ἤρθε νὰ ταραξῇ τὴ γαλήνια ζωὴ τῆς.

Ἐν' ἀπόγεμα ἡ κόρη τῆς κυρίας δὲν μπίρεσε νὰ βρῆ τὴ χρυση καρφίτσα πὸ συνήθειε τακτικὰ νὰ φορῆ.

Ἔδωκ' εὖτος τὴς φωνῆς ἀπὸ τὴ σκάλα.

— Μανώ, πὸ εἶσαι; τρέξε!

Τὸ μικρὸ τσακίστικε νὰ φτασῇ. Ἡ ἀκίημα κυρία φώναζε:

— Π.ὸ ἔβαλε τὴν καρφίτσα;

— Ποιά καρφίτσα; Δὲν εἶχε δὴ καμμιά καρφίτσα.

Ἡ μητέρα ἀπάντησε:

— Μὴ μὰ; κάμψε τὴν κουτή. Τῆν καρφίτσα μὲ τὴ διαμαντοπετρα.

Τὸ μικρὸ κι κίνησε καὶ τάχασε. Δὲ ἤξερε τί ἔλεγε.

Ἡ κυρία εἶπε θυμωμένε.

— Πρόσεξε Μανώ, μὴ λὲ, φέιμματα!

Τινά τῆκε τότε σὲ νὰ τὴν εἶχε ἀγγίξει σίδερο καμμένο.

— Φέιμματα! ὄχι, ὄχι!.. Μὰ τὴν καρφίτσα δὲν τὴν εἶχε πάσει καθόλου. Ἐλεγε ἀλήθεια, ὄλη τὴν ἀλήθεια, τὴν καρφίτσα δὲν τὴν εἶχε δὴ...

Μοιρμούρισαν ἀπιστες ἡ δύο γυναῖκες. Βελήγκανε ὕτερα νὰ ψαχνονε. Ἡ καρφίτσα εἶτανε σὲν σπιτί μὲττα, δὲν μπορούσε νὰ χαῖ...

Καὶ τὸ μικρὸ ὄλο διμαρτύρονταν.

Ὅχι, ὄχι, τὴν καρφίτσα δὲν τὴν εἶχε πάσει...

Ἔψῆξαν σ' ὄλη τὴν κίμαρα. Ἔψῆξαν ὕτερα σ' ὄλο τὸ σπιτί.

Ἡ καρφίτσα δὲ βρακότανε πούθενά.

Οἱ δύο γυναῖκες ἔγανε τῆρα λόγια προσβλητικὰ. Καὶ τὸ μικρὸ πετμένο χαμὸ, κατὰκόκινε, ἔψαχνε ἀδιάκοπα γιὰ νὰ μπορῇ νὰ μὴν ἀκούῃ... Μὰ ὅταν κατέβηκε κατω καὶ βρέθηκε μονάχο, τὸ περπατοῦ το συνεπήρε.

— Χριστέ μου ἀ; βρεθῆ ἡ καρφίτσα, βόηθησε νὰ

βρεθή ή καρφίτσα... 'Εγώ δὲν τὴν πήρα... Χριστέ, τὸ ξέρεις πῶς δὲν τὴν πήρα...

'Η Μανῶ δὲν ἠσύχασε κείνο ἐπίλογον. Ἄφρο βγήκανε οἱ κυρίες γύρισε πάλι ἀπάνω καὶ ἐκάρχησε τὸ ψάξιμό... Σήκωσε τὸ τριπέζι, ἔσυρε τὸ ντουλάπι, τὸ κρεββάτι μ' ἓνα καρδιοχτύπι καὶ μὲ μιὰ λαχτάρα ἀφρασιτη.

— Ἄχ! ἄ; βρεθῆ... ἄ; βρεθῆ...

Στεκοτανε αἰποτε λαχανιασμένη.

— Ὅχι, πάει, θὰ θὰ βρεθῆ!

'Η νόχτα ἔπεφτε ἀργὰ ἀργά. Τὸ σκοτάδι κατέβαινε ἀπὸ τὸ ταβάνι κι' ἀπλωνότανε στὶς γωνιές καὶ στὰ βυθουλώματα τῶν ἐπιπέλων. Τὰ δάχτυλά της πάσπατεύσανε ἀδιάκοπα καὶ στὰ μάτια της γυάλιζε σὰν ἄστέρι ἢ διαμαντόπετρα.

Κάποτε τὸ κουδούνι τῆς πόρτας ἔσκισε τὴ βραθεὶά σιωπὴ στὸ ἔρημο σπίτι. Ἀντήχησε γι' αὐτὴν σὰν τὴ σάλπιγγα τοῦ ἀγγέλου στὸ καλεσμα τῶν ψυχῶν γιὰ τὴν κρίση.

Δὲν ἔτρεξε ὅπως ἄλλοτε. Σηκώθηκε καὶ οὐρθηκε τοῖχο τοῖχο ἴσχυε τὴν πόρτα καὶ σὰν ἔνοιξε δὲν εἶχε οὔτε τὴ δύναμη νάπαντήση στὸ ρώτημα. Μονάχα κούνησε ἀνηχητικὰ τὸ κεφάλι.— Ὅχι...

Μαζὶ τότε κ' οἱ δύο γυναῖκες τῆς φώναζαν:

— Κλέφτρα... κλέφτρα... κλέφτρα!

Τὸ μικρὸ δουλάκι δὲν κοιμήθηκε κείνη τὴν νόχτα. Μπρὸς στὰ τετωμένα μάτια τοῦ γυάλιζε ἀδιάκοπα μὲ τὴ σκληρὴ λάμψη τῆς ἢ διαμαντοστόλιστη καρφίτσα. Εἶχε σφωριστῆ τὸ κρεββάτι καὶ τὸ ἀχερένιο καὶ ἰκέτευε τὸ γλυκὸ Χριστὸ νὰ τὸ βοηθήση.

— Χριστέ μ.υ, βοήθησέ με νὰ βρεθῆ ἢ καρφίτσα... Φανέρωσέ μου τὸ διαμαντικὸ κι' ἄ; πεθάνω...

Κ' ἡ φωνούλα ἀνέβαινε τραγουδιστῆ στὴν ἴδια πάντα ἱερασία, χαμηλῶνε, λίγυζε σὰ λιθάνι στὴν ἐκκλησιά.

'Ο αὐγινὸς ὕπνος βαρὸς σφάλιζε τὰ κουρασμένα μάτια ἀπὸ τὰ δάκρυα. Ἡ Μανῶ εἶδε κάτι φριχτὰ δειρὰ!

'Ἐνας χωροφύλακας τὴν κυνηγοῦσε νὰ τὴ βάλῃ στὴ φυλακὴ. Κ' ἔτρεχε κι' ἐμελλε νὰ τὴν πιάσῃ... Κ' ὕστερα ἀκουγε τὴν κυρά της ποὺ τῆς φώναζε μπρὸς στὸ τιμαζομένο πλήθος κλέφτρα... κλέφτρα... κλέφτρα...

— Ὅχι... ὄχι!

Πετάχτηκε τρομαγμένη ἀκόμα ἀπὸ τὸνειρο. Ἄνοιξε τὰ μάτια κ' εἶδε γύρω. Δυὸ γυναῖκες περπατοῦσανε στὸ βῆθος! Τῆς φάνηκε πρῶτα σὰν ἀρχὴ καινούργιου δειροῦ.

Μὰ ὄχι. Ὁ ἥλιος ἔμπαινε ἀπλετα στὴ χαμηλὴ κάμαρα. Τὰ δειρὰ εἶναι πάντα πῶς σκοτεινά. Κοίταξε τότε τίς δύο γυναῖκες καὶ τίς ἀναγνώρισε.

Οἱ δύο γυναῖκες σκυμμένες ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ πολεμοῦσανε νάνοιζονε τὸ μπαουλάκι.

Γιὰ μιὰ στιγμὴ δὲν κατάλαβε, μὰ εὐτὺς ἢ θύμησῃ

τῆς περασμένης βραδιᾶς ζωντόνεψε μπρὸς τῆς. Εἶδε πάλι τὴ σκηνὴ τῆς πόρτας. Ἄκουσε τὴ φωνὴ «κλέφτρα, κλέφτρα... κλέφτρα».

Οἱ δύο γυναῖκες ὅταν τὴν εἶδαν σηκώθηκαν καὶ τραβοῦσανε κατὰ τὴν πόρτα. Πετάχτηκε ἀπὸ τὸ κρεββάτι κι' ἀνυπη, ἀχτένιστη ὡς εἶκανε, ἔτρεξε κοντὰ τοὺς ἰκετεύοντας

— Κυρία Μαρῖα, κυρία Κατίνα, δὲν τὴν πήρα ἐγὼ τὴν καρφίτσα!

'Η φωνὴ τῆς ἐπαλλε ὄλο ἀλήθεια. Μὰ οἱ δύο γυναῖκες κουνήσανε ἀπιστες πάντα τοὺς ἀδύνατους ὤμους.

— Κεὶ μέσα θᾶναι.

Τὸ δουλάκι ἀπάντησε ζωηρότατα.

— Κοιτάξτε, δὲν εἶναι... δὲν εἶναι...

'Ἐκ-τες δὴθεν δὲν καταδέχτηκαν.— Ὅχι... ὄχι!

Μὰ τὸ μικρὸ, τὸ ζαρωμένο κοριτσάκι δὲν κρατήθηκε. Ριχτήκε στὸ μπαουλάκι καὶ μὲ μιὰ δύναμη ποὺ δὲ θὰ πιστεῦσε κανεὶς στὰ δικά του χέρια, ἔπυσε τίς κλειδωνιές κι' ἀφρο ἀνοίχτηκε τὸ κπάκι, ἀρχίησε ἓνα ἓνα νὰ πεταχ ὄξω ὄλα ὄσα μάζωνε ἀπὸ κειρὸ στοργικὰ φυλαγμένα ἐκεῖ μέσα.

Φωχικὰ ρουχάκια μαζὶ μὲ κορδέλλες χρωματιστές, καὶ νταντέλες ἀχρείαστες κ' ἓνα σωρὸ ἄλλα ἀνάξιαπραματάκια ποὺ τῆς δίνανε τόσον καιρὸ. Κι' ἀφρο τὸ ἀδειασε ὄλο καὶ δὲν ἔμεινε πιά τίποτα στράφηκε νὰ δῇ μ' ἐλπίδα τὴν ἐντύπωση τῆς ἀλήθειας. Μὰ οἱ γυναῖκες δὲν εἶτανε πιά κεῖ.

Σφιριάστηκε τότε τὸ μικρὸ δουλάκι, κουρέλι κι' αὐτὸ στὰ σκάρπια κουρέλια ἀνάμεσα, κι' ἔσκημο, ἀδύνατο, κουδριασμένο ἐκεῖ χάμω ἔτκασε στὰ κλάματα...

'Απὸ τότε πιά ἔπαψε νὰ ζῆ. Κι' ὅταν οἱ ἄλλοι μιλοῦσανε, κι' ὅταν σιωπαίναμε κοὶ τὴν κυτοῦσανε πάντα ἐκείνη ἢ καρφίτσα νόμιζε πῶς εἶταν ἢ αἰτία.

Χωρὶς νὰ τὴ ρωτοῦνε ἔπιανε ὅποιον τύχαινε γιὰ νὰ τοῦ πῆ τὴν ἴδια κουδέντα.

— Τὴν καρφίτσα δὲν τὴν ἐπῆρα ἐγὼ. Χάθηκε ἀλλὰ δὲν τὴν ἐπῆρα...

Καὶ τὰ βράδια πρὶν πέσῃ παρακαλοῦσε τὸ Χριστὸ μὲ τὴν ἴδια πάντα προσευχὴ.

— Χριστέ με βοήθησε νὰ βρεθῆ ἢ καρφίτσα κι' ἄ; πεθάνω...

'Απὸ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ σπιτιοῦ μόνο στὸ γέρο κύριο εὔρισκε παρηγοριά.

Οἱ κυρίες τὴν κοιτοῦσανε μὲ παράξενα μάτια.

Δὲν ἔδωχνε πιά ὅπως ἓνα καιρὸ, βράδι βράδι νὰ περπατήσῃ πάνω κάτω μὲ τίς ἄλλες. Φοβοῦτανε πῶς θὰ τὴν ρωτήτουνε γιὰ τὸ χημένο διαμαντικὸ.

— Βρέθηκε; — Ὅχι! Καὶ βέβαια θὰ τὴν παίρνανε κι' αὐτὲς γιὰ κλέφτρα!

'Ἀνοιγε ἔμως ἀλαφρὰ τὴν πόρτα γιὰ νὰ τίς δῇ μέσα ἀπὸ τὴ χαραμάδα νάνεβοκατεβάνουνε τὸ μακρὸ δρόμο.

Ξαχνιότανε καμμιά φορά πολλή ώρα έτσι, μὰ όταν ή κατοραμένη εκείνη ιδέα ξαναρχότανε πάλι στην τυραννισμένη σκέψη της, ξεπρωχνε τή βαρειά πέτρα κι' ανέβαινε σιγά σιγά τή σκοτεινή σκάλα. "Έτρεξε. Τό σκοτεινό σπίτι πάλι βούτζε σάν άδειανός τάφος!

Και ζάρωνε, μίκρανε, χλώμινε ακόμα παραπάνω.

Τις νύχτες ή φωνή εκείνη ήχουσε σι' αυτιά της: «Κλέφτρα, κλέφτρα...» Ο ύπνος της ταραζότανε από άγριους βραχνάδες. Τις μέρες δούλευε σά σκωλι, και τó βράδι όταν βγαίνανε έλοι κι' έρήμωνε τó σπίτι, χάμω περμένη με τó κεράκι στά χέρια άρχίνιζε τó άτέλειωτο ψάξιμο!

"Ένα πρωτ ή Μανώ δέ σηκώθηκε. Τίπομεσήμερο κατέβηκανε οι κυρίες νά τή δοῦνε.

Τό μικρό θυμήθηκε τή μέρα που τις είχε πιάσει νά φάχνουν στο μπροστο της. "Ένοιωσε μίαν άνατριχίλα και σφάλιζε τά μάτια για νά μή βλέπη...

Περάσανε έτσι πολλές μέρες. "Έλειπε ό πυρετός μὰ τó κορμακι της είχε ζαρώσει τόσο που δέ μπορούσε πιζ ουτε νά γυρίση άπινω στο στρώμα.

"Ένας γιατρός ήρθε. Είπε πως ένα ταξίδι στο νησί θά τή γιάτρευε ολοτελα.

Μά ή Μανώ έλωπε σάν κερένια...

"Όλη μέρα δέν άνοιγε τά μάτια, ουτε έλεγε τίποτα, κι' άν τύχαινε νά τη ρωτήσουνε, άπαντούσε με τη στερεότυπη εκείνη φράση:

— Την καρφίτσα δέν την έπήρα... Δέν την έχω πάρει...

Είχανε γραφει σιγή θειά της. "Η γριά συγγένισσα δέ βρισκότανε εκείνο τον καιρο στο νησί. Την περιμένανε νάρθη.

Βράδι βράδι ό γέρος κατέβαινε και της μιλούσε.

"Ασάρκωσε τó κεφαλι της νά τον δη, και σ' αυτό τó ανάδλεμμα λέ; κι' άνοιχνε τά μικροσκοπικά ματάκια της και γίνοντουσαν σά μεγάλα ματια έκφραστικά.

Τέντωνε ο γέρος; τó παραθυρο κι' άνάεστα από τά σίδερα γλυστρούσε ό χονοπωρινός ήλιος. "Όξω τά κορίτσια περπατούσανε πάνω κάτω σάν άλλοτε.

"Απ. ά, ήρεμι, με μιά ματιά μοναχα τó μικρό δουλάκι ευχαριστούσε τó γέρο...

Δέν έπαψε όμως νά χειριτερεύη. "Ο πυρετός που δέν ύπηρχε στην άρχη, τη φλογίζε τώρα δολιχήρες ώρες. Και σάν την άφραειτανε τέτοια ή συντριβή, που ουτε τó άνοιγμα των ματιών, ουτε καμμιά άλλη κινήση πρόδιδε τή ζωή.

Κι' όμως μπρός στα κλειστά μάτια εκείνο, παλιές, αξέχαστες εικόνες και στιγμές ζωής ευτυχισμένης άναζούσαν. Τó ταξίδι της χαμηλής κάμαρας ανέβαινε και ψήλωνε σάν ουράνιος θόλος, ό τοίχος υποχρούσε και σάν δειρο, όπως από τó νησί, έδλεπε μακρὰ όσο φτάνει τó μάτι, μιά πλατειά δολογάλανη άλασσα.

"Άλλοτε πάλι έδλεπε τó καλό σπιτάκι στην ακροθαλασσιά χρυσιμένο από κάποιο βασιλεμα— της φυλής της Έως— τή γριά θειά καθισμένη στο καιώφλι και παιδικά μικρά, ζωηρότατα με δλόχρωμα ροδακάτω στην άμμοῦδιά.

Τότε ένα δάκρυ γλυστρούσε βαρύ, ολοστρόγγυλο στο άχνό πρόσωπο...

"Έν' άπόγεμα ό γέρος κύριος κατέβηκε με τις δυό γυναίκες νά της πη μιά καλή είδηση.

"Από τó παραθυρο, άνοιχτό καθώς πάντα, ό ήλιος στο βασιλεμα γλυστρούσε και χούσωνε μιά γωνιά του τοίχου.

Τό μικρό είχε κλειστά τά μάτια και δέν έδλεπε. Ταυτιά του βούτζαν και δέν άκουγε όξω τά κορίτσια που γελοῦσαν περισσότερο από άλλοτε. "Ο γέρος στάθηκε άπάνω από τó κρεβάτι και φώναζε έπως πάντα σά νά μιλούσε στο έγγονάκι.

— Μανώ, Μανώ!...

Δέν τον άκουγε. "Έσκυψε ακόμα περισσότερο.

— Μανώ!

"Αναγνώρισε τήν καλή φωνή κι' άλαφροσήκωσε τά βλέφρα.

— Μανώ, έλεγε ό γέρος, βρέθηκε ή θειά σου.

"Ακούσ;

"Η μικρή σήλωσε λίγο τó κεφαλι και τέλειωσε τά μάτια. Μέσα στη βουή των αυτιών της άλλο νόμιζε πως άκουγε.

— Βρέθηκε ή καρφίτσα; Βρέθηκε;

"Είχαν οι δυό γυναίκες νά διαρθώσουνε. Μά ό γέρος δέν τις άφησε. "Έσκυψε έπειτα και ειπε σιγά:

— Νά Μανώ... "Ακούσ, ή καρφίτσα...

Απόφανε ταιε τά μάτια της σά νά βλέπανε μπροστά τή δικικιντόπετα. Γυρίσανε ύστερα, πλανήθηκαν γύρω και κορφώθηκαν στο περιθίο. Τά χείλια σάστ μαν σάν κάποιο πωητό χαμογένισο...

"Όξω ή ζωή! Τά κορίτσια γελοῦσαν. Μά δέν άκουγε πιζ τίποτα...

Τά ματάκια γαλήφεσαν, θόλωσαν για κάνα, και τó μικρό κοριτάκι έγωσε παχια τó κεφαλάκι του, σιγά σιγά κι' άποκατέβη...

Κάπια πετιλούδα κινουμένη, που; ξέρε; που, γλύστρησε μέσα από τά σίδερα του παραθυριου, όξω στην άνοιχτή ουρά...

Μαρτη. 1906

Κ. ΠΡΩΤΣΑΣ

— Τό σύγρονο ιδανικό είναι ό πολύξερνος άνθρωπος. Τό μυαλό του πολύξερνου αειού ανθρώπου είναι κάτι που σέ σισαίξει. Είναι καθώ; τó παλαιστοπώρι που βρισκει; σ' αυτά ποάματα έλαεινά και σκονισμένα νά πουλιῶνται άκριβώτερα άτ' ό,τι αξίζουν.

ΑΠΟ ΤΑ “ΡΟΥΜΠΑΓΙΑΤ,, ΤΟΥ ΟΜΑΡ ΚΑΓΙΑΜ”

45

Πιάσε ποτήρι και σταμνί και πίνε τιά γεμάτα,

- Σε κήτους, σ' ακροποταμιές χαρούμενος περπάτα,
Γιατί ποιό πλάσμα εὐγενικό, ὁ Οὐρανὸς ὁ μπαίχτης
Στερνὰ δὲ μεταμόρφωσε σὲ κούπα ἢ σὲ κανάτα;

46

Ἄτὸ τὴν εὐτυχία γιὰ μᾶς μονάχα ἢ λέξη μένει,
Κι' ἀπὸ τοῦ φίλου τοῦ παλιοῦ μόν' τὸ κρασί μᾶς μένει.
Τὸ χιάδεμα τοῦ ποτηριοῦ μὴ παρατᾶς ποτέ σου,
Γιατ' εἶν' τὸ μόνο σήμερα ποὺ τοῦ χειριοῦ μας μένει.

47

Στὸ δρόμο ἐκεῖ ποὺ περπατῶ παγίδες μοῦ εἰτομάζεις·
Καὶ λές «θὰ σὲ τσακάνω ἐγώ, τὸ πόδι ὅλου κι' ἂν βύξης».
Καὶ δὲ γλυτώνει ψίχουλο ἀπὸ τὴ δύναμή Σου,
Ἵλα διατάξεις τα, ὅπως θές, καὶ μένα ἀντάρτη κραΐεις!

48

Ἐνῶ ἀπ' τὸν ὕπνο κουτοῦ ὦ, λόγια σοφὰ μοῦ λένε:
• Κανείς δὲν εἶδε προκοπὴ στὸν ὕπνο, εὐλογημένε.
• Γιατί λοιπὸν ν' ἀφίνεσαι στ' ἀδελφί τοῦ θανάτου;
• Πίνε κρασί! θὰ κοιμηθῆς αἰῶνες, ὦ καὶ μένε!

49

Τὰ οὐράνια σώματα ψηλά ποὺ πάντα τριγυροῦνε,
Σκοτίζου ὅσους σκέπτονται κι' ὅσους φιλοσοφοῦνε.
Κύττα τὴν ἄκρη τῆς κλωστῆς τοῦ λογικοῦ μὴ χάσης,
Ζήλη πηδάνου κάποτε κι' ὅση μᾶς ὀδηγοῦνε.

50

Ἐσὺ τὴν καλωσύνη μου μονάχα ἐξέταξέ τη,
Τὴν ἀπειρη ἀμαρτία μου μηδὲ λογάριζέ τη.
Τὰ κρίματα ἔναι ἀπ' τὸ Θεό, κι' Αὐτὸς κρατάει τεφτέρι.
Σχώρα με Θεέ μου! Στ' ὄνομα τοῦ τάφου τοῦ Μωαμέτη!

51

Στὴν Πίστη ἂν βάλῃς τὴν ψευτιὰ νᾶχη γιὰ θέμελό της,
Ἄπὸ τὸ σῶμα, τῆς ψυχῆς ζητᾶς τὸ χωρισμό της.
Ἐγὼ ὅμως ξέρω τὸ αἶνιγμα πῶς τὸ κρασί τὰ λύνει,
Καὶ δίνει τὴ συναίσθηση τῆς πρὸ τέλειαις Ἐνότης.

52

Ἐνα ποτήρι μὲ κρασί θρησκείας χιλιάδες κάνει,
Καὶ γιὰ τῆς Κίνας τ' ἀγαθὰ μιὰ ρουφιζιά του φτάνει.
Ἵξω ἀπὸ σένα ρουμπινί κρασιά μου δὲν εἶναι,
Στὸν κόσμο αὐτὸν ἄλλο ξυνό, τόσο γλυκὰ νὰ πιάνη.

K. ΤΡΙΑΝΕΜΗΣ

*) Συνέχεια τῆς σελίδας 136.

Ο «ΠΟΝΟΣ», του Ν. ΣΤΕΡΓΙΟΥ

(Από την καλλιτεχνική έκθεση).

Ο καλλιτέχης δεν είναι η πρώτη φορά που με σταματάει. Σε ό,τι κι αν έπλασε, μεντήρινα, άγαλμα, ή έργο συνθετικό, είδα πάντα τον άνθρωπο που είναι γεννημένος να ξεπεράσει τα όρια της μετριότητας. Άξιόλοπος της θιαυμαστής νεογλλικής τεχνολογίας του Ροντέν, δουλεύει ανέλκντος έμπνεύσεις άπο τον έσωτερικό κόσμο. Η παρέλαση των φαινομένων και της γνώσεως έρχεται βοήθημα και συμπλήρωμα. Και σαν τέτοια πρέπει να την δέχεται ο αυστηρά προσωπικός δημιουργός. Μέσα άπο το έγω του να μιλάει, δείξει τα αισθήματα και τις ανέληφες, σαν άπάνω σε πρίσμα να χτυπήσουν και ν' αναλυθούν όλα, και τότε μόνο θα μπορούμε να βλέπουμε ελάπειρο με διαφορετικές απόχρωσες τον κόσμο. Με τον «Πόνος» του ό Στεργίου μου μιλεί περισσότερο άπο κάθε άλλη φορά ψυχικά. Το έργο δουλεμένο βα-

ρεια με έπίπεδα, πονεί ως τις λεπτομέρειες. Γιατί ή ιδέα μιλάει συμβολικής αναπαράστασης, όπως κι αν είναι, θα βγει άπο το σύνολο. Το δύσκολο είναι ή λεπτομέρεια μοναχή της να μιλεί. Μια κομμένη μύτη, ένα δάχτυλο, να φτάνουν για να ιδεί κανείς το πνεύμα όλης της σύλληψης. Παντού ή ίδια δύναμη, κι ό πυρετός της πρώτης στιγμής κρατημένος εκεί, σά να δουλεύουν σπασμοδικά χίλια χέρια. Τέτοιο το δέσιμο της άώτερης δημιουργίας, που κάτω διαρκέστερα θα ζήσει. Ο Στεργίου, έχωρα άπο αυτό, πόρεσε να δώσει και κάτι άλλο : τον κόπο όπως θα τον έννοιωσε ή κάθε ανθρώπινη ζωή. Πελεκητό το πρόσωπο, πολύγωνο, όξύ, με κυλόητες, στεγνές. Κίτρινο κάλυμμα, είδος βράχινης σπηλιάς, με γείσωμα τραχύ, κάνει πού ύποβλητική την πονεμένη μορφή. Κι άπο τις κόγχες, που χάσανε το καμπύλο σχήμα, φανιάζεται κανείς να φω-

σφοδρίζουν μυστηριακά δυο αίματινα, άκοίμητα μάτι. Τό κεφάλι άκουμπάει βιοραιά σ' ένα τετραπλευρο, δουλεμένο κατά τόν ίδιο τρόπο τών επιπέδων. Έτσι, σφηνωμένο ανάμεσα δυο άδιάσειστων, πετρωμένων δγκων, πού ένω; μ' αυτού; δ καλλιτέχνης νά θέλησε νά δώσει τόν ήλικό όριμό του δίχως διεξόδο Πόνο;ν, ξαφνζαι και ταράζει κείνον πού ζητάει τή νέα διατύπωση. Τά αιώτηματα είναι πάντα τά ίδια, ίδιος άπομένει κι ό κύκλος τους. Τό μορφολογικό θά τά ξινακαιουργώσει, ύψώνοντά; τα ίσα με τήν περιωπή πού τους έδωκε ή φύση και τό πολύπλοκο τής ζωής. Οί τεχνίτες τού σήμερα, στην ούσία, δέν έχουν νά πούν τίποτε περισσό-ερο από τού; τεχνίτες τού χτές. Στη φράση έχουν νά πούν, γιατί άτό κείνην πιά ξεφτάται νά ιδούμε βιησιά ή οικά. Νέους στιλίστες, νέους μορφολάστες, νέους έκδηλωτές, πού ν' άνάβουν τό φώς τό Ένα με άλλοιάπιη χειρονομία, κάτω από γόδοτους καινούργιων μηχανισμών, και πρωτότυπων χρωματικών συνδυασμών, ώ;τε νά μή; συγκινεί πιό παράξενα και πιό πλιτικά, άλώνοντας γύρω στη σκιά συγκέντρικό; κύκλους άπειρους, ώ; εκεί πού πιά δέ φτάνει τό γυμνό μάτι. Αθιού; χρειάζόμαστε στόν καιρό μας, πού δ άνθρωπος έπιστημονικός και βιηυστόχαστος από κληρονομιά, δέν έχει παρά σκαμμένους τόιους νά ξινασκιάπει και υλέβες γνώριμες νά ξινασχητησει. Και τό θέλητρο δ ο έινε στό πώς θά ξετεταχτούν ψηά τά νερά, με ποιά καιπύλη, και πώς θά φανταξουν στά χέ;ια μας τά παλιά ξεχωσμένα χουσαφια.

Ό Στεργίου, ξεχωρίζοντας μέσα στού; νέους γλύπτες για τήν πρωτοτυπία του, πολλά γνωστά θέματα θά μή; ξινακαιουργώσει. Γιατί μαζί με τή συμβολική σκέψη πού τόν χαρακτηρίζει και με τό αφόρητο αίτημα, ξέρει τό επιστημονικό μέρος τής τέχνης του καλά κι έχει αυτοπεποίθηγη. Δέ χρειάζεται παρά νά δουλέψει άγρυπνα και αυστηρά. Ίσως θά τού ήταν άπαραίτητη και μιá δεύτερη μελέτη στά γλυπτικά τής αρχαία; ελληνική; καλλιτεχνίας και στη νεώτερη ελληνική ζωή. Τί;ε θά γνώστανε στό ύφος πού έλαφρό, και τό έργο του θά ταίριαζε πιό ποιύ με τό βάθος πού στήνει ή όλόγραμμα διαφανη φύση για τού; άξιους νά φανταστούν και νά μιλάσουν.

ΕΙΡΗΝΗ Η ΑΘΗΝΑΙΑ

Ο ΤΙ ΘΕΛΕΤΑ

— Βήκε τό 4ο φυλλάδιο τής «Σύγγας» με πλούσια περιεχμη να, πεά και έμμετρα, τών κκ. Κωστή Παλαμά, Ματαλάση, Άλλη Θυόλου, Φλόρα, Φλήγα, Πάνου Δ. Ταγκόπουλου, Γιάνη Άρτέμη, Α. Παμά κλπ. Ό Κ Παλαμά; δημοσιεύει τού; υπέροχους ού;δ; στίχους :

Έρμα τού δέντρο; μου τό κλώ;ια, όλα γδυτά,
ξερόφυλλο, χλωρόφυλλο στη μαύρη γή πεσμένο

ποθητά πόδια, ώ πόδια μαυραροχτά,
πατήστε με, ος περιμένο.

Έρμα τού δέντρο; μου τό κλώ;ια, όλα γδυτά,
ξερόφυλλο, χλωρόφυλλο στη μαύρη γή πεσμένο
τρανή πνοή με τά φτερά τά δυνατά,
σίρε με, δείρε με, σήκωσέ με,
γύρνα με, γύρνα, κατάλυσέ με,
ο; περιμένο.

Φύλλα ξερά,
ο; καρτερω,
πόδια πνή,
Έρωτα, Θίνατε, Θεοί.

— 'πό τά τελευταία «Φύλλα» ξεχωρίζουμε ένα ποίημα, άλληθινά διορφο και δυνατό, τήν «Τρυγούδια» τού Μίλου Κιουνηού. Ω;τόσο, άποροήμε πώς γραφουν τόσο δημοτικιστές εκεί μέσα. Ύστερ' άτό τή δή;ω η ποικανε τό λογιστήριο τού περσιδικού, πώς αυτοί πού βγαίζουν τά «Φύλλα» είναι άπ' όλα και μόνο δ η μο τ ι κ ι σ τ έ; δέν είναι.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΓΚΥΡΑΣ

— Τού Σού τρομαν, από τά άγνωστα σχεδόν εις τήν Έλλάδα έργα του — αν εξακοσώμεν τήν «Τιμή» και τή «Μηνά» τι άλλο είχαν τήν ευκαιρία νά γνωρίσουν ως τόρα οί Ρωμιοί; — υπήκοη ή Άγκυρα ένα από τά δυνατώτερα μυσιστοήματα. Είναι δ «Δρόμος τών Γάων», δυνα ο στην έκνευση, καλογραμμένο, με μεγάλο ενδιαφέρον. Πιυλιέται δρ. 2.

— Κι άλλο άτό οι καλλιτεροι τού Ένού; Κάμτον έργα, δ «Πάν», άριερωμένο στην ιδιότροπη ζωή και ό τοπικό τέ;ος τού λογιού Θωμά Γαλαν από μισήγη; τού δάσους και τά σέλητρα του κνη;ού, τυπώθηκε στη βιβλιοθήγη; τής «Άγκυρα». Μεταφροστή; δ Νιφβιας.

— Τή ζουμνη; και φωτισμένη; βιβλιονήγη; των δασκάλων έυέπως καινούργιου τεύχος ή «Άγκυρα». Άριερόνεται στό μεγάλο έργο τού Άγγλου παιδαγωγού Σπέ;σερ και μή; δνει μεθοδική, πρακτική, σωστή άνάλο; του. Άπαραίτητο σ' όλους τού; δασκάλους μας. Δρ. 1 25.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ο ΔΕΙΠΝΟΣ ΜΕ ΤΑ ΣΚΩΜΜΑΤΑ. Η έκδοτική ή αριεία «Τα Έργα» ώ; πέμο βιβλιο στη σειρά τής «Άριετα δρώματα» μή; έδωσε τήν τρυγούδια τού Σήμ Μανέλλη : 'Ο δεινος με τά σκώμματα», μεταφρασμένη από τό Ν. Πιριόνη. Σώνει να μεταφρασει ένα έργο ό Πιριόνης για να πάρει άπέως τό έργο αυτό νέση στη οικολογία μας. Μά; «Ο δεινος με τά σκώμματα» δει μόνο ως μεταφραση, μά και ώ; έργο είναι από τά πιό δυνατά πού φανήκανε στό νεώτερο θέατρο, κ' είναι κομμα πού ένα τειο έργο, αν κι μεταφρασμένο από τό 1911, δέν άξιολόγη;σε να τό δωμε άκομα κι από τή σηνή Τό λόγ; πίνται κι άρκετά νόστιμος, τονέ λέει δ Πιριόνης στό σύντομο πρόλόγο του.

ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ

ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΠΑΙΔΙ

17.—

— Δὲν πίνεσαι, εἶναι θερμός. Τί διάλο μὸς τῶδε κες; μουρμουρίζει.

— Πού νά βρῶ πάγο, Σταθρο μου;

Κείνος ξαναπέφτει στὸ στῶμα.

— "Αὐε στὸ δικελο, γυναικίκα εἶσαι ἐσύ; μουρμουρίζει.

— Πάψε καημένε Σταθροῦ μὴ μελετᾶς τὸν δεξαποδῶ τέτοιαν ὦρα

Κείνος κάτι πιάνει νὰ πῆ μὰ ὁ θήγας τοῦ ξανάρχειται ἀξαρνα ὀρημητικός, τοῦ κοδεῖ τῆ φράση, στὸ στόμα. Τὸ μωρὸ που κοιμάται στὴν κούνια του, ξιπνάει κι ἀρχίζει τὸ κλάμα. Κεῖνη ἀπλώνει τὸ πόδι της γιὰ νὰ μὴ σηκωθῆ ἀπὸ χάμω κι ἀρχίζει ὁ μονότονος, ρυθμικὸς ἦχος τῆς κούνιας πάνω στὸ πάτωμα. Μὰ τὸ μωρὸ δὲν ἐννοεῖ νὰ σωπάσῃ· ὁ ἄρρω τὸς ἀγριεύει.

— Τί διάλο κάνεις; γιατί δὲ σηκώνεσαι νὰ τὸ βάλῃς στὸ βυζὶ σου; Νὰ πάρῃ ὁ διάλογος ἐδῶ μέσα. "Ολοὶ βαλθῆκατε νὰ μὲ ξεκάνετε μιὰν ὦρα ἀρχίστερα, φωνάζει καὶ πνίγεται πάλε σὺ δὲ θήγα.

Κεῖνη σηκώνεται, παίρνει τὸ μωρὸ, τοῦ χώνει στὸ στόμα τὸ βυζὶ της. Τὸ μωρὸ ρουφάει μερικὲς ρουφηξιές, ἔπειτα τραδιέται, θγάζει τῆ ρώγα ἀπὸ τὸ στόμα κι ἀρχίζει πάλε τὸ κλάμα.

— Μιωνν. Νὰ μὴ μπορῆ νὰ σωπάσῃ τὸ παιδί της, μουρμουρίζει κείνος μέτα ἀπὸ τὰ ρουχα, γυρίζοντας κατὰ τὸν τοῖχο τὸ κεφάλι του γιὰ νὰ μὴν ἀκούῃ.

Μὰ ἡ φωνὴ τοῦ μικροῦ σκίζει τὸν ἀγέρα· κείνη τὸ κοιμάει στὴν ἀγκαλιά της, τὸ νανουρίζει, τοῦ λέει γλυκὰ λογάκια μὰ τὸ μικρὸ στοματάκι δὲν ἐννοεῖ νὰ κλείσῃ, δὲ σέβεται οὔτε τὸν ὕπνο τῆς μάννας, οὔτε τὴν ἀρρώστεια τοῦ πατέρα.

— Ὅα τρελλαθῶ μωρέ, δὲν πιστεύεις Θεό; φωνάζει ὁ ἄρρωστος τινάζοντας ἀπὸ πάνω του τὰ ρουχα.

— Μὰ τί νὰ σοῦ κάνω; δὲ βλέπεις, πῶς δὲν ἐννοεῖ νὰ σωπάσῃ;

— Πέταξέ το στὰ σκυλιά, νὰ πάῃ στὸ διάλο, τὸ γροισούζικο. Ἀπὸ τῆ στιγμή πού γεννήθηκε αὐτό, δὲν εἶδαμε μιὰ καλὴ μέρα.

Μὰ κείνη τὸ σφίγγει στὴν ἀγκαλιά της, τὸ φιλάει στὸ στόμα σὰ νάναι ἡ στιγμή αὐτὴ πού θάν της τὸ ἀρπάξουνε.

— Κάτι θάχῃ, ὅαν τὸ πονῆ ἢ κοιλίσαι του.

Σηκώνεται, ἀνάδει τὸ καμινέτο, βάζει τὸ μπρίκι γιομάτο νερό· τὸ νερὸ σὲ λίγο ἀρχίζει νὰ κοχλάζῃ καὶ κείνη παίρνοντας μὲ τὰ δάχτυλά της ἀπὸ ἕνα χαρτὶ λίγα χαμομήλια ξερά τὰ ρήχνει μέσα στὸ μπρίκι. "Ἡ μωρουδιά τοῦ χαμομηλιοῦ γιομίζει τὴν κάμαρα.

— Δὲ μᾶς ἔφτανε ἡ ζέστη, ἔχουμε τώρα καὶ τὴν βρώμα, μουρμουρίζει κείνος.

Κενώνει τὸ ζεστό μέσα σ' ἕναν κισὲ περνώντας το

ἀπὸ μιὰν ἄπρη τρεμπέρα, ἔπειτα παίρνει ἕνα κουτάλακι τοῦ γλυκοῦ, τὸ γιομίζει, τὸ δοκιμάζει μὲ τὸ δαχτυλάκι της ἄν κρύωσε καὶ τὸ χώνει ἀχνιστὸ στὸ στοματάκι τοῦ μικροῦ, πού τὸ κρητάει ἀνάσκελα ἰνάμεσα στὰ δυὸ πόδια της. Κεῖνο πνίγεται ἔτσι νὰ καταπιῇ, ὁ λαϊμός του γαργαρίζει, τὸ ζεστὸ ξεχειλίζει ἀπὸ τὴς γωνιὰς τῶν ἀχειλιῶν του... Καταπίνει μὲ κόπο λίγες κουταλιὰς σὰ νὰ διάζεται· νὰ ξεναρχίσῃ τὸ κλάμα του...

"Ἡ νύχτα εἶναι ἡσυχὴ, ὁ ἀγέρας ζεστός, φύλλο δὲ σειάται στὰ δένδρα τοῦ δρόμου. Κάποιος σουλατσάρεται μὲ τὸ ἄσπρο νυχτικὸ του πάνω κάτω στὸ ἀψηλὸ μπαλκόνι του· ὄχι ἀπὸ τὸ καφενεδάκι π' ἔχει στὴ γωνιά ἔχουνε βγάλει τὴς καρέκλες στὸ πεζοδρόμιο καὶ κουθεντιάζουνε. Οἱ πλάκες τοῦ πεζοδρομοῦ ἀχνίζουσι ἀκόμα. κ' ἡ μικρὴ βουσουλά τοῦ δρόμου στέκεται ξερῆ, διαψομένη. Τί θάξιζε ἀλήθεια αὐτὴ τῆ στιγμή νάνοιγε ἀξαρνα τὸ στεγνὸ στόμα της καὶ νάρχιζε νὰ τρέχῃ δροσερὸ, ξάστερο νεράκι. Καὶ τὸ μουρμουρισμά της μόνο θάφερνε δροσιά... Συζητᾶνε πολιτικά,

μὰ συζήτηση πεισματάρικη, κούφια πού ἀδύνατο νὰ συμφωνήσθουνε.

— Ρε δὲν τάφήνετε αὐτὰ νὰ ποῦμε καὶ κανένα τραγουδί, λέει ἕνας ἀπὸ τὴν παρέα, πού δὲν εἶχε λάβει διόλου μέρος στὴ συζήτηση, βαρυστυσιμένος νὰ τοὺς ἀκούῃ.

"Ὁ καφετζῆς σηκώνεται καὶ φέρνει ἀπὸ μέσα τὸ μανταλινό. Σὲ λίγο ἕνας γλυκὸς ἦχος ἀπλώνεται στὸ ζεστὸν ἀγέρα. Οἱ ἄλλοι συνοδεύουνε σιγαλά.

"Ὁ ἄνθρωπος πού σουλατσάρεται στὸ μπαλκόνι στέκεται νύκτα. Μόνο ὁ ἄρρωστος δὲν ἔχει κέφι νὰ τοὺς ἀκούῃ.

— Αὐτοὶ μᾶς ἔλειπαν τώρα. Τί διάλο δὲν ἔχουνε σπιτί, μουρμουράει μέτα ἀπὸ τὰ ρουχα.

"Ὅλα τοῦ φταῖνε, κάθε τί πού τοῦ δῶχνει τὸν ὕπνο εἶναι ὀχτρός του. "Ἡ ζέστη, τὸ παιδί του, τὸ μανταλινό.

— Νὰ κλείσω τὸ παράθυρο; ρωτᾶει ἡ γυναίκα.

— Βέβαια· γιὰ νὰ σκάσω τὸ γληγορότερο.

— Γιὰ νὰ μὴν ἀκούς;

— Γιὰ νὰ μὲ ξεκάνῃς. Τὸ βλέπω. Βιάζεσαι νὰ πεθάνω γιὰ νὰ ξεναπαντρευτῆς, σκύλλα.

Δὲν τοῦ δίνει ἀπάντηση. Τὸν ξέρει· αὐτὸς δὲν εἶτανε κακός, ἡ ἀρρώστεια τὸν κατάντησε ἔτσι, ἡ φτώχεια.

"Ἄς γινόντανε καλὰ, ἂς μπορούσε νὰ ξεναπιάνῃ τῆ δουλειά του καὶ θάβλεπες τί ζωὴ θὰ περνούσανε. Μήπως δὲν τῶχνε μιὰ φορὰ νὰ τὸ κάνουνε στὴ γειτονιά μὲ τὴν ὁμόνοια τους, τὴν ἀγάπη τους. Τί ἀντρέγουνε! λέγανε ὄλοι.

Τὸ μωρὸ πούχε ἀποκοιμηθῆ γιὰ μιὰ στιγμὴ, ξαναρχίζει τὸ κλάμα. Ἐνα κλάμα συγκρατητό, μονότονο. Ἡ φωνὴ του σμίγεται μὲ τοὺς ἤχους τοῦ μαντολίνου λὰ καὶ εἰς αὐτὴ ἀπόφασι ἀπόψε νὰ τὴν παιδεύῃ. Ὁ ἄρρωστος πετιέται μακριὰ ἀπὸ πᾶνω του τὸ σεντόνι.

— Ὁὲ τρελλαθῶ ἀπόψε, φωνάζει ἐνῶ τὸν πνίγει ὁ βήχας.

— Σκεπάσου. Ὁὲ συναχωθῆς. Δὲ βλέπεις τί βήχα ἔχεις, συμβουλεύει ἡ γυναίκα του, πού μόλις εἶχε κλείσει τὰ μάτια της καὶ ξεπετάγεται ἀπὸ τὰ ρούχα γιὰ νὰ περιποιηθῆ τὸ μικρό. Ὁ ἤχος τῆς κούνις μονότονος, ρυθμικὸς συνδεύει τὸ νευρῶδες τῆς μάννας ἐνῶ ὁ ἀγέρας ἀπλώνεται ζεστός, πνιχτικὸς μέσα στὴν κάμαρα. Ὁ ἄρρωστος ἀρχίζει νὰ κλαίῃ. Κεῖνη ἀφήνει γιὰ μιὰ στιγμὴ τὴν κούνια καὶ ζυγώνει στὸ κρεβάτι.

— Μὴν κάνης ἔτσι καημένε Σταύρο; Κανε ὑπομονὴ κι ἔλα θὰ περάσουνε. Ἄφῃ μᾶς εἶτανε γραφτό, τί νὰ κάνουμε;

— Γραφτό, γραφτό αἶ; Τὸ βλέπω ἐγὼ βάλθηκες νὰ μὲ ξεκάνης γιατί ἔχεις ἄλλουε στὸ μάτι, μουρμουρίζει.

— Μὰ τί λόγια εἶναι αὐτὰ πού λές;

— Ναί, ναί τὸ ξέρω ἐγὼ, ἐπιμένει κείνος.

Τὸ μωρὸ ἀποκατωμένο πιά, βουβάθηκε, λούφαζε ζαλισμένο ἀπὸ τὸ ρυθμικὸ κούνημα κ' ἡ μάννα του βόηκε τὴν εὐκαιρία νὰ σουρθῆ πάλε σιγαλὰ στὰ ρούχα. Τὰ βλέφαρά της πέφτουνε βαρὰ ἄ. Τώρα δὲν ἀκούεται παρὰ ὁ βήχας τοῦ ἀντρα της, μὰ αὐτὸν τὸν ἔχει συνηθισεῖ. Τὸ μαντολίνου τοῦ δρόμου τὴνὲ νανοῦρίζεῖ ὁ ἄρρωστος γυρίζει τὸ κεφάλι του, καθὼς εἶτανε γυρισμένο πρὸς τὸν τοῖχο, ἀνασηλώνεται λίγο στὸ μξιλάρι, κοιτάζει τὴ γυναίκα του, ἀφουγκράζεται, ἀκούει τὴν ἀνάσσα της.. Κοιμάται... Τρεῖσαι ἀπὸ πᾶνω του τὸ σεντόνι, καταβάζει τὰ πόδια του ἀπὸ τὸ κρεβάτι. Περιμένει.. Κεῖνη ξεκοιουθεὶ νὰ κοιμάται. Ἀκούγεται τὸ σουσούλισμά της.. Σηκώνεται, τὸ σῶδρακό του λυτὸ σέρνεται χομμ. Μέσα στὸ ἄπυρο του νυχτικὸ, λιγνός, μοιάζει σὺν φάντασμα καθὼς τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ νάει νὰ φέγγουε οἱ λιπὲς σάρκες του... Πιχταίει στὰ νύχια... Ζυγώνει στὴν κούνια, στέκεται, κοιτάζει γύρω του, σκύθει ἀπάνω βιαστικά, βρῆζει μέσα τὸ χέρι του, ἐκεῖ ἀψηλά, κοντὰ στὸ λαιμό... Ἄ αὐτὴ ἡ τρύπα! αὐτὴ ἡ τρύπα πρέπει ἐπὶ τέλους νὰ κλείσῃ.. Ἡ γυναίκα του ἀκούει πατημασιὰς καὶ καθὼς λαγοκοιμάται, ἀνοίγει τὰ μάτια της, βλέπει τὸν ἀντρα της σκυρμένον πᾶνω στὴν κούνια καὶ ξεπετάγεται τρομαγμένη.

— Μή, μὴ γιὰ τὸ Θεό, θὰ γίνης φωνιάς, φωνάζει, ἐνῶ τὸ μαντολίνου τοῦς στέλνει μιὰ γλυκειὰ στρυφή ἀπὸ κάποιο παλιὸ λησμονημένο τραγούδι.

Κείνος ἀμίλητος τρεῖσαι πάλε στὸ κρεβάτι βουτηγμένος στὸν ἔρωτα καὶ ξαναχώνεται στὰ ρούχα ἀπλώνοντας πᾶνω του τὸ ἄσπυρο σεντόνι σὰ σάβανο. Τὸ φεγγάρι ἀγαθὸ, καλόδοξο τὸν κοιτάζει μὲ τὴ συμπαθητικὰ ματιὰ του... Κεῖνη δὲν ἔχει τώρα τὸ κουράγιο νὰ ξανακοιμηθῆ. Φοβάται, τρέμει. Μαζεύεται κοντὰ στὴν

κούνια καὶ κάθεται κει κουλουριασμένη μὴν τολμώντας νὰ κλείσῃ τὰ μάτια της πού τώρα πρέπει νὰ ναι πάντα ἀνοιχτά. πάντα ἀγρυπνα πᾶνω σὲ τὴν τρυφερὴ ζωόλα. Ὁ γάτος πού ζύγωσε στὸ κλουβί, μπορεῖ νὰ ζαναγουρίσῃ.

Κείνος γυρίζει τὸ κεφάλι του κ' οἱ κόρδες τοῦ λαιμοῦ του προβάλουνε τενωμένες.

— Πήγες στὴν ἐπιτροπή; Τί σοῦ εἶπανε; ρωτᾷει βραχνά.

— Μου εἶπανε πῶς δὲν μποροῦνε νὰ μᾶς βοηθήσουνε, δὲν τοὺς περσεύουνε.

Κείνος μουρμουρίζει γυρίζοντας πάλε τὸ κεφάλι του πρὸς τὸν τοῖχο.

— Δὲν τοὺς περσεύουνε. Χι. Μᾶς βάλανε νὰ περιγῆσουμε καὶ τώρα φοβῶνος μὴν καπνίσῃ... Γκούχου, γκούχου, ψιθυρίζει σὰ νὰ μονολογᾷ.

— Σὰ θέλετε ἀπεργίεσ καλά νὰ τὰ παθετε. Μάθανε τώρα ὅλοι ἀπεργίεσ... μουρμουρίζει κείνη σιγαλὰ, μιλώντας μὲ τὸν ἐαυτὸ της.

Καὶ παίρνει τὸ αὐτί του.

— Τί μουρμουρίζεις; ρωτᾷει θυμωμένα.

— Τίποτα. Δέω πού δὲ γυρίζουνε νὰ μᾶς κοιτάξουνε. Ἄ δὲν εἶτανε ἡ ἀπεργίεσ..

Περσομένα μετάνυχτα.

Ὁ καφετζῆς ἔδωκε τίς καρέκλες πᾶνω στὰ τραπέζια, ἔσδιξε ἔλα τὰ φῶτα ἔξω ἀπὸ ἓνα, πήρε τὴ σκούπα καὶ ἀρχισε νὰ σαρώνῃ. Ὁ ἀνθρωπος πού σουλάτσαρε στὸ μπαλκόνι, ἀπφοσισε ἐπὶ τέλους νὰ μὴ μέσῃ ἀφῶ ὑπελπίστηκε πῶς εἶτανε δυνατὸ νὰ δροσιστῇ....

— Δὲν πάμε καὶ μεῖς νὰ κοιμηθῶμε, λέει ἕνας ἀπὸ τὴν παρέα...

Σκορπίσανε. Ὁ δρόμος βυθίστηκε στὴ σιγαλιά. Μόνον ὁ βήχας τοῦ ἄρρωστου ἀκούγεται ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ ξερὸ, κούφιος...

— Δὲ γύρισε ἀκόμα αὐτὴ; μουρμουρίζει ἀνοίγοντας τὰ μάτια του.

Αὐτὴ εἶναι ἡ κόρη του, ἡ Πίτσα, πού βουλεύει στὰ καπέλλα.

— Ἀκόμα. Θῆχουνε νυχτέρ', ἀπαντᾷ ἡ γυναίκα.

— Χι. Νυχτέρι. Τέτοιαν ὥρα...

— Στραβώνεται τὸ κακόμοιρο στὸ βελόνι.

— Τέτοιαν ὥρα. Νυχτέρι... μουρμουρίζει.

Κεῖνη ἀναστεναζει. Ὁ ἄρρωστος γυρίζει ἀπότομα τὸ κεφάλι του.

— Νυχτέρι... Ποιὸς ξέρει πού γυρίζει... Σὲ ποιὰ μπόρα...

Ἡ φωνὴ του βγκίνει βραχνή, πνιχτή.

— Κιὰ τί εἶναι αὐτὰ πού λές; ἡ Πίτσα μας σὲ μπόρα; διχμαρτύρεται ἡ μιννα.

— Καλὰ. Μὴν τὸ πιττεύεις... Ἐσὺ τὴνὲ χάλασεσ... Γκούχου, γκούχου, λέει κ' ἡ φράση του πνίγεται μέσα στὸ βήχα.

Γίνεται πάλε σιγαλιά. Περνάει ὥρα. Ἐνα ἀμάξι ἀκούγεται, ζυγώνει, σταματᾷ. Κάποιος καταβαίνει.

Ἀκούγεται κάποιο χαχανητό... Σὲ λίγο φαίνεται ἡ Πίτσα νὰ ἀνεβίβη τὴ σκάλα. Πιτᾶει στὰ νύχια. Ἡ μάννα τῆς σηκώνεται, πετάγεται ὄξω...

— Τί γίνηκες; Τί ὥρα εἶναι αὐτὴ. Θὰ σὲ σκοτώσῃ ὁ πατέρας σου, ψιθυρίζει σὲ πνιχτὸ τόνο.

— Μά... ἀφοῦ εἶχαμε νυχτέρι, μαμά;... λέει σιγαλά, βγάζοντας τὸ καπέλλο τῆς, ἐνῶ ἀπὸ τὸ στόμα τῆς βγαίνει μιὰ βόχα μύρας.

— Ἔλα, ἄσε τὰ αὐτὰ καὶ δὲ μὲ γελαῖς ἐμένα...

Πῆσε νὰ κοιμηθῆς τώρα...

Ἄρρωστος ἀναδεύεται μέσα στὰ ροῦχα.

— Ἦρθε; ρωτᾶει μέσα ἀπὸ τὰ ροῦχα.

— Ἦρθε. Κοιμήσου τώρα.

Ἄρρωστος, βγάξει τὰ χέρια του ὄξω ἀπὸ τὰ σεντόνια.

— Ἦρθες μωρή; γλέντισες καλά; ρωτᾶει...

Ἡ κόρη κίττι ψιθυρίζει.

— Ἔτσι θέλω, ὄχι θὰ κάτσω ἐδῶ μέσα νὰ χτικιάσω.

Μονολογᾷ μετὰ τὴν ιδέα πὺς ὁ πατέρας τῆς δὲ θὰ τὴν ἀκούσῃ. Μὰ κείνος ἔχει αὐτὴ φῆμη. Μ' ἓνα κούνημα, τὰ σεντόνια θρίσκουνται πεταμένα χίμω στὸ πάτωμα... Εἶναι ὄρθιος στὴ μέση τῆς κάμαρας μὲ τὸ μακρὸ νυχτικὸ τ'ου, ξυπολητος, ξελαμπιασμένος, ἰσχυρμένος. Τὰ φεγγάρι σὰ νὰ τὸν κοιτάζῃ ἐκπληχτο στὴ σιάτῃ αὐτῆς.

— Πῶς εἶπες μωρή; ἔτσι θέλεις; αἰ; θὰ γλεντήσῃς; αἰ; καὶ τὸν πατέρα σου δὲν τὸν συλλογιέσαι πὺς πιθανεῖ; Ἐστὶ νὰ γλεντήσῃς; θέλεις, αἰ; πόρνη.

Ἀπλώνει τὰ χέρια του, πὺς προβάλλουσι λειψὰ μέτα ἀπὸ τὰ πλατεῖα μανίκια, νὰ τὴν πιάσῃ. Κεῖνη, τρέχει στὴ σκάλα ἢ μάννα μπαινὲι στὴ μέτῃ, νὰ τοὺς χωρίσῃ.

— Μὴ, μὴ, συχώρα τὴν τώρα καὶ δὲν τὸ ξανακάνει λέει μὲ πνιχτὴ φωνὴ γιατί δὲν πρέπει νὰ πάρουσι μωρουδιὰ εἰ γειτόνισ.

Κεῖνος κανεὶ λίγα βήματα... τὰ πόδια του κλονίζονται.

— Μὲ ντροπίασες μωρή. Ἐγὼ εἶμουν ἓνας ἐργάτης, ἓνας δουλευτῆς τίμιος. Ἐσύ, ναί, ἐσύ κατάντησες μιὰ κοινὴ.

Ἄρρωστος τὸν πνίγει. Ἐνας κόμπος στέκεται στὸ λάρυγγά του. Κάνει νὰ κουνιθῆ, σωριάζεται.

Ἐνα κόκκινο αὐλάκι κυλάει ἀπὸ τὸ στόμα του, τρέχει πάνω στὸ ἄσπρο νυχτικὸ του. Μουγκρίζει.

— Παναγιᾶ μου ξέρασε αἷμα, φωνάζει ἡ γυναίκα σκύβοντας ἀπάνω του...

— Πίτσα, πιάσε νὰ τὸν ἀνεβάσουμε στὸ κρεβάτι.

— Πατερόλη μου, μουρμουρίζει ἡ κόρη μισοκλαιώντας.

— Ἦρθῃ, ἀκούγεται μιὰ φωνὴ πνιχτὴ σὰ νὰ βγαίνῃ ἀπὸ ὑπόγειο.

Τὸ φεγγάρι ἀγαθὸ, καλόβολο περνᾷ μπρὸς ἀπὸ τὸ παράθυρο ἀνοίγοντας διάπλατα τὰ θύρα μάτια του...

7.

Ἀπὸ μακρὰ φτάνει πνιχτὸ τὸ μουρμουρίσμα τῆς

βροχῆς σ' ἓνα γλήγορο κατρακύλισμα, πὺς τροπνάζει τὸν ἀγέρα. Στὶς γρίλιες τοῦ κλειστοῦ παραθυριοῦ φαίνεται γιὰ μιὰ στιγμή ἓνα φευγάτο, πράσινο φῶς, καὶ χάνεται. Ἡ λάμπα κατεδασμένη.

— Βροχὴ, ψιθυρίζει ὁ Στέργιος, στηλώνοντας τὸ αὐτὶ του στὸ μουρμουρίσμα πὺς φτάνει πνιχτὸ μέσα στὴν κλειστὴ κάμαρα.

Κανεὶ δὲν τοῦ ἀπαντᾷ. Οἱ ἄλλοι κουβεντιάζουσι μεταξὺ τους σιγαλόφωνα. Ὁ Ἀλέξης σκυφτός πάνω σὲ μιὰ φημερίδα ἀπλωμένη μπροστὰ του, ἀκουμπώντας τὸ κεφάλι στὸ χέρι του, ἀφήνει τὴ ματιὰ του νὰ περνᾷ πάνω ἀπὸ τὰ γράμματα ἀδιάφορη, κουρασμένη. Ἡ Ρίκα διαβάζει κάποιον βιβλίον, τραβηγμένη σὲ μιὰ γωνιά, κ' ἡ βιβλιὰ ἐτύπωτῃ ζουγραφίζεται κάποτε σὲ βαθειὰς αὐλακιές πνιχτὸ ἄσπρο κούτελό τῆς. Βαριετισμένος ὁ Ἀλέξης ἀπὸ τὸ διάβασμα, φέρνει ἀπάνω τῆς τὴ ματιὰ του ἐνῶ κείνη σκύβει πάνω στὸ ἀνοικτὸ βιβλίον.

Τὴν κοιτάζει. Ἀπὸ τὴ μέρα κείνη πὺς τῆς μίλησε γιὰ κάποιον περβίλι, γιὰ κάποιον λουλούδι, καὶ αὐτὴ τοῦ ἀνοίξε τὴν καρδιὰ τῆς καὶ τοῦ τὰ ξομολογήθηκε ἔλα, ἀπὸ τότε ἐνωθε ἓνα σεβασμὸ πρὸς τὴ γυναίκα αὐτὴ πὺς δὲν τὸν ἀφήνε νὰ προχωρήσῃ σὲ καμιά νέα κουβέντα πάνω στὸ ἴδιον θέμα. Προτιμοῦσε νὰ μιλήσῃ μὲ τὸν ἑαυτὸ του καὶ νὰ μελετᾷ στὸ πρόσωπό τῆς, ἢ νὰ διαβάξῃ μέσα στὰ μάτια τῆς καὶ νὰ προσπαθεῖ ἀπὸ τὰ βιβλιὰ τῶ ματιῶν τῆς νὰ ἀντλήσῃ τὸ μυστικὸ πὺς δὲν μπορούσε νὰ κινήσῃ στὰ χεῖλιά. Τὸν ἐνωσε τάχατες τότε; Μπῆκε στὸ νόημα; Τὸ βέβαιον εἶναι πὺς ἀπὸ τότε ἡ ματιὰ τῆς εἶχε γίνῃ πὺς τρυφερὴ, πὺς βαθειὰ, εἰ λέξεις κυλούσαν ἀπὸ τὸ στόμα τῆς, ζυγισμένες, γιομάτες νόημα. Κεῖνος ἄρπαζε τὴν κάθε λέξη, τὴν φιλολογόυσε, τεχνολογοῦσε κάθε φράση τῆς, τὴν ἐπιπλῆξε σὺν καρμῆλα στὸ νοῦ του ζητώντας νὰ βρῇ γιατί μίλησε ἔτσι, γιατί τὸ εἶπε αὐτό, τί κρύβεται κάτω ἀπὸ τὴ φράση...

— Διαβάσατε σήμερα τὸ «Ἐθνικὸν Μέλλον»; ρώτησε ἀξάφνα κάποιος.

Τὸ «Ἐθνικὸν Μέλλον» εἶταν ἡ ἐφημερίδα πὺς ἔβγαζε ὁ κύριος Λίντας.

— Ναί, φωτιὰ τὸ ἄρθρον σήμερ, εἶπε ἄλλος.

— Τί βγαίνει; Μὲ ἄρθρα δὲ χορταίνει κανεὶς εἰς ἀνθρώποι πεινᾶνε, δὲ βαστᾶνε;

— Αὐτὰ κάνουνε εἰς ἀπεργίες. Μὰ εἴμαστε ἐμεῖς γι ἀπεργίες;

— Ἀμα τὰ βάζει κανεὶς μὲ τοὺς λεγάλους... Αὐτοὶ ἔχουσι τὴν κυβέρνησιν, τὸν τύπον. Δὲν εἶδατε πὺς ὁ τύπος μᾶς χαρακτηρίζει γιὰ υπερβολικούς. Πρέπει νὰ δεχτοῦμε ἀφοῦ ἡ ἐταιρεία ὑποχώρησε σὲ ἕλα σχεδὸν τὰ ζητήματα.

Ἄρρωστος τραβηγμένος σὲ μιὰν ἄκρη μὲ τὸ κεφάλι ἀψηλά, παρακολουθεῖ τὸν καπνὸ τοῦ τσιγᾶρου πὺς βγαίνει ἀπὸ τὸ στόμα του πνιχτός, γαλάζιος, δίχως νὰ ἀνακατεῖται στὴν κουβέντα σὰ νὰ τὴν θεωρῇ πε-

ριτιή, σὰ νὰ πιστεύῃ πὼς τὰ πράματα δὲν μποροῦνε παρὰ νὰ ἐξελιχτοῦνε σύμφωνα μὲ τὴ θέλησιν κάποιας ἀνώτερης, ἀκατάβλητης δυνάμεως ποῦ δὲν ἀκούει ἀπὸ λόγια...

— Καὶ τὸ ζήτημα τοῦ διευθυντῆ ποῦ ἡ ἔταιρεία δὲν θέλει νὰ τὸν πάψῃ; ρωτᾷ ὁ Ἀλέξης σιγαλά.

Σιγαλιά.

— Μὰ ἐπὶ τέλους ἀφοῦ ἡ ἔταιρεία ὑποχώρησε σὲ ὅλα τὰ ἄλλα, ἀξίζει γιὰ ἕναν παληοδιευθυντῆ νὰ πεθάνουμε τόσους ἀνθρώπους τῆς πείνας; ἀποκρίθηκε ὁ ἄλλος κοκινίζοντας ἀπὸ τὴ στενοχώρια του.

— Ἐπειτα, τί αὐτός, τί ἄλλος; ὅλοι οἱ διευθυντάδες ἀπὸ ἕνα πανὶ εἶναι κομμένοι, πρόσθεσε ἄλλος.

Ἦ Ρ. κα μὲ τὸ βιβλίο κατεδοσμένο σὰ γόνατά της φαίνεται δάδατα ρουφηγμένη ἀπὸ τὴ συζήτηση ἐνῶ ὁ Ἀλέξης ἀφοῦ πρόβαλε δειλὰ τὸ ἐρώτημά του, ζάρωσε παλε στὸ κάθισμά του, ἀνίκανος μὲ τις αἰώνιες ἀφοσίαις του νὰ κηκσταλάξῃ σὲ μιὰ ὀρισμένη γνώμη τῆ στιγμῆ ποῦ βλεπε νὰ προδῶλῃ μιὰ ἄλλη ἀντίθετη.

Ἦ βροχὴ ποῦ ξέσπασε πιά ἀχαλίνωτη, ὕστερις ἀπὸ τις ἀπειλὲς, ποῦ σκόρπισε στὸν ἀγέρα, ἔβρνεϊ τώρα ἀλύπητα τὰ κεραμίδια, κηκουτσίζει τὰ κλειστά παραθύρια. Ποτάμα κυλᾶνε στὸ δρόμο βουίζοντας. Ἐνα ἄμαξι ἀκούγεται νᾶρχεται τρέχοντας κη νὰ σταματᾶ ὄχι ἀπὸ τὴν πόρτα. Ἦ πόρτα ἀνοίγει.

Ὁ κύριος Λίντας!

Ὁλοι σηκώνονται ὀρθιοι. Κείνος βγάζει τὸ μακρὸ παλτο του καὶ το πετάει σὲ μιὰ καρέκλα.

Ἔχει το ὕφος γελαστό, χαρούμενο.

— Νερὸ μιὰ φορὰ, λέει τινάζοντας ἀπὸ πάνω του τις πιτσιλάδες τῆς βροχῆς.

Φέρνει τὴ ματιὰ του γύρο.

— Αἱ, παιδιά, μελαχολικοῦ; σὰς βλέπω ἀπόψε, λέει μ' ἕνα ψεύτικο κημογέλιο στὰ χεῖλια.

Ὁ Στέργιος κουνάει ληπητερὰ τὸ κεφάλι του.

— Δὲ βλέπεις τί γίνεται; ὁ κόσμος φωνάζει. Θέλουνε νὰ πιτσουνε δουλειὰ, λέει.

Ὁ Λίντας σηκώνει τοὺς ὤμους του.

— Δικαίωμα τους. Μὰ τώρα ἔτσι ἔτσι ποῦ ἡ ἔταιρεία ἀρχίζει νὰ ὑποχωρῇ... ψιθυρίζει.

— Ὑποχώρησε σὲ ὅλα.

— Σὲ ὅλα... Ὅσο εἶναι μέσα στὴν ἔταιρεία αὐτὸς ὁ διευθυντῆς μὴν πιστεύετε τίποτα, λέει ὁ Λίντας χτυπώντας τὸ χέρι του στὸ τραπέζι του.

Σιγαλιά. Ὁ Ἀλέξης κατεβάζει τὸ κεφάλι τοῦ σκεφτικῶς.

— Πεινᾶνε, πεθαίνουνε, ψιθυρίζει ὁ Στέργιος.

— Ἐσχᾶνε τὸν ὄρκο τους. Καλά. Μὰ εἶναι τρέλλα ἢ ὑποχώρησιν τῆ στιγμῆ, ποῦ καὶ τᾶλλα ὄσμηται μᾶς τάζουνε τῆ συντριμῆ τους καὶ τὸ σπουδαιότερο....

— Τ.; ρώτησε ὁ Ζήτης; ἀδιάφορος ἀφήνοντας ἕνα σύννεφο κηπὸ ἀπὸ τὸ στόμα του νὰ πάῃ ἀψηλά.

— Ἦ ἀνωπολιτεψῆ ὀργανώνει συλλαλητήριο. Μέσα ἀπὸ ἕνα συλλαλητήριο δὲν ξέρεις τί μπορεῖ νὰ βγῆ. Ἀνθρώπου; ἔχουμε δικούς; μας ἀφοσιωμένους. Ἦ κυ-

βέρνησιν καὶ σήμερα πιά δὲ στέκεται κηλὰ στὰ πόδια τῆς. Ἦ στάσιν τῆς στὸ ζήτημα τῆς ἀπεργίας, ἔξιν ἀπὸ τις ἄλλες ἀμφοτίες τῆς, τὴν ἔχει κηνει ἀντιδημοτικιά. Δὲν πιστεύω νὰ μπορέσῃ νὰ σταθῆ ὕστερις ἀπὸ τὸ συλλαλητήριο. Ὁκ γκρημιστῆ ἐπὶ τέλους.

Σώπασε. Οἱ ἄλλοι τὸν κοιτάζουνε στὰ μάτια.

— Ἐπειτα; ρωτᾷ σιγαλά ὁ Ἀλέξης.

— Ἐπειτα τὰ πράματα θὰ τραβήξουνε τὸ δρόμο τους. Ὁκ πέσῃ ἢ κυβέρνησιν κητῆ, θὰ ρθῆ ἄλλη, δική μας, δηλαδὴ ἔθικῆ κυβέρνησιν, ποῦ νὰ πονᾶῃ τοὺς ἐργάτες. Ἐτσι θὰ δῆ κη ὁ ἐργάτης Θεοῦ πρόσωπο.

Τὰ μάτια τοῦ Ἀλέξη ἀστράφτουνε ἀπὸ φχαριστήσιν, μισόκλειστα, σὲ κάποιονε γλυκὸν δραματισμό. Ὁ Λίντας σηκώνεται ὀρθιος κη ἀρχίζει νὰ περπατᾶ πάνω καὶ κάτω.

— Βλέπετε πόσα πράματα μπορεῖ νὰ γίνουνε ἀκόμα, καὶ σεῖ; ἔρχεστε καὶ μελαχολοῖτε κη μοῦ μιλάτε γιὰ ὑποχώρησιν. Πότε; Τῆ στιγμῆ ποῦ ροδοχράζει ἡ νίκη!

Ἦ φωνὴ του ἔχει ἕνα ἐπιληχτικὸ τόνο. Κείνοι σὰ νὰ αἰστανουναί πῶς; φταίξανε, σωπαίνουνε μπροστά του.

— Ὁκ δεχτοῦνε κ' οἱ ἄλλοι; μουρμουρίζει ὁ Στέργιος.

— Νὰ τοὺς πείσετε, εἶναι ἀνάγκη νὰ πειστοῦνε, αὐτὸ ἀπικτεῖ τὸ συμφέρο τους, λέει ὁ Λίντας σ' ἕναν τόνο κυριαρχικὸ, μὲ πρόσωπο ἀναμμένο.

— Κ' οἱ ἄρθῶττοι; μουρμουρίζει κάποιος.

Ὁ Λίντας συλλογιέται.

— Κᾶτι θὰ γίνῃ καὶ γι' αὐτούς. Δὲν μποροῦμε νὰ τοὺς ἀφήσουμε ἔτσι.

Ὁ Ἀλέξης σηκώθηκε ὀρθιος.

— Περιμένω μέρα μὲ τὴ μέρα κᾶτι λεφτὰ ἀπὸ τὸ χωριὸ μου. Μικρὰ πράματα μὰ μποροῦμε νὰ βουλώσουμε κάμποσα στόματα, εἶπε ματωῶτας τὰ λόγια του καὶ ξηνακαθῆσε στὴν καρέκλα του προσπαθῶτας νὰ κρυφτῆ ἀπὸ τοὺς ἄλλους ποῦ τὸν κοιτάζανε περιέργοι.

Τὰ μάτια τοῦ Λίντα ἀστράψανε.

— Βλέπετε λοιπόν; φώναξε.

— Μὰ δὲ μᾶ; λὲς πῶς; ἔχεις κ' εἰσοδήματα; ἔσκυψε κάποιος κ' εἶπε στὸ αὐτὸ τοῦ Ἀλέξη.

Κείνος κούνησε τὸ κεφάλι του θλιδερὰ δίχως νὰ πῆ τίποτα. Ἐνα ἄμαξι ἀκούστηκε νὰ ζυγῶνῃ.

— Το ἄμαξι μου. Ἐρχεται νὰ μὲ πάρῃ, εἶπε ὁ Λίντας.

Φόρεσε τὸ παλτό του, πῆρε τὸ κηπέλλο στὸ χέρι.

— Καληνύχτα παιδιά καὶ κουράγιο.

Στάθηκε λίγο στὴν ὀξώπορτα σὰ νὰ κατασκόπευε καὶ πῆδῆσε βιαστικὰ μέσα στὸ ἄμαξι ποῦ χάθηκε τρέχοντας μέσα στὸ σκεταδὶ. Ἦ βροχὴ εἶχε πάψει μὰ σύννεφα μαύρα σκεπάζανε ἀκόμα τὸν οὐρανὸ, γιομάτα φιδερά. Οἱ ἄλλοι βγαίνανε ἕνος ἕνας.

— Τρελλάθηκα; ψιθύρισε ὁ Ζήτης ζυγῶνοντας τὸν Ἀλέξη.

Κείνος ξαφνίστηκε,

— Νά τού; ἀφήσουμε λοιπὸ νὰ πεθάνουνε; Νά σβή-
ση ἡ ἀπεργία; ψιθύρισε.
— Καὶ σὲ τί θὰ γίνῃς;
— Δὲ θὰ χαθῶ. Κάποια δουλειὰ θὰ βρῶ.
Ὁ Ζήτης σηκώσε τοὺς ὤμους.
— Πουλὲς τὸ σπίτι σου καὶ χαρίζεις ὑστερὰ τὰ λε-
φτά σου. Αὐτὸ εἶναι ὑπερβολικόν. Δὲ μοῦ ἀρέσει νὰ εἴ-
ναι κανεὶς τόσο ἰδεολόγος. Κοίταξε νὰ μὴ μετανοιώσης.
Ὁ Ζήτης εἶχε ἀπόψε τὸ ὕψος ἀνήτυχου. Ἐφυγε μο-
ναχός, βιαστικός. Ὁ Ἀλέξης ἔμεινε στὸ σπίτι. Ἦθελε
νὰ μιλήσῃ ἄλλῃ μιὰ φορὰ μὲ τὴ Ρίκα.
— Δὲ φοβᾶσαι; τὴνὲ ζύγωσε καὶ τῆς εἶπε.
— Τί νὰ φοβηθῶ; ρώτησε κείνη ξκονιασμένη.
— Νά αὐτὸ πού μ'αξεούμκατε εἰδῶ. Ἄν τὸ πάρη μυ-
ρουδιά ἢ ἀστυνεμία;
Κείνη συλλογίστηκε κάμποσο.
— Ἄς τὸ πάρη, εἶπε σηκώνοντας ἀδιάφορα τοὺς
ὤμους τῆς.
— Συλλογίστηκες πῶς μποροῦσες νὰ πᾶς φυλακὴ
Χιμογέλασε.

(Ἀκολουθεῖ)

ΧΡΕΪ ΓΡΑΜΜΕΣ ΤΟΣ ΜΟ

κ. Μητ Γ. Παπ. Ἀπὸ τὴν ὁδὸ Σουλκιοῦ ἀριθ. 8 μᾶς
γράφανε πὼς ἄλλαξες σπίτι. Γράψε μας πού κάθουσαι γιὰ νὰ
σοῦ στέλνῃμε τὸ φύλλον. Ὅσο γιὰ τὸ λογαριασμὸ σου, ἔχεις
πληρώσει μόνον τὴν πρώτην τριμηνίαν τοῦ 1915.

ΛΑ-ΓΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
ΡΩΣΣΙΚΟΝ ἘΣΩΤΕΡΙΚΟΝ

Δάνειον 31)2 0)0

Τιμὴ ἐκδόσεως:

ΡΟΥΒΛΙΑ 95 δι' ὄνομ. κεφάλ. ΡΟΥΒΛΙΩΝ 100

Ἐξοφλητέον ἐντός 10 ἐτῶν,

ἀπηλλοτριμένον παντὸς φόρου.

Σημερινὴ τιμὴ Ρουβλίου κάτω τῶν Δρ. 1.70

Τιμὴ εἰς ὀμκλάς περιστάσεις > 2.68

Ἐγγραφικὴ παρὰ τὴ ΛΑ-ΓΚΗ ΤΡΑΠΕΖῆ
Ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ καὶ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

καὶ παρὰ τοῖς Ἀνταποκριταῖς αὐτῆς ἐν ταῖς
Ἐπαρχίαις

ΕΘΝΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Γενικὸς Διευθυντὴς **ΛΕΩΝΙΔΑΣ Α. ΕΜΠΕΙΡΙΚΟΣ**

ΔΑΧΕΙΑ ΓΡΑΜΜΗ ΕΛΛΑΔΟΣ—ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ

Τὸ ταχύπλοον θαλαμηγὸν ὑπερωκεάνειον

Ἰ Π Α Τ Ρ Ι Σ,,

θέλει ἀναχωρήσει ἐκ Πειραιῶς κατ' εὐθείαν διὰ νέαν Ὑόρκην τὴν 6 Ἰουνίου

Ἐπίσης τὸ θαλαμηγὸν ὑπερωκεάνειον

Ἰ Ι Ω Α Ν Ν Ι Ν Α,,

θέλει ἀναχωρήσει ἐκ Πειραιῶς (μέσῃ Καλαμῶν-Πατρῶν) κατ' εὐθείαν διὰ Νέαν Ὑόρκην τὴν 20 Ἰουνίου.

Δι' ἐπιβάτας, εἰσιτήρια καὶ περαιτέρω πληροφορίας ἀπευθυντέον:

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ: Πρακτορεῖον Ἐθν. Ἀτμοπλοίας ὁδὸς Ἀπελλοῦ 1. Ἀριθ. τηλ. 320.

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ: Γενικὸν Πρακτορεῖον Ἐθν. Ἀτμοπλοίας τῆς Ἑλλάδος, ὁδὸς Φίλωνος ἀρ. 14 (ὑπερθεὶς Ἀγία Τριάδος). Ἀρ. τηλ. 127.

Οἱ θέλοντες νὰ ἀναλάβωσι θέσεις ἀνάγκης νὰ δηλοῦσιν ἐγκύριον εἰς τὰ Κεντρικὰ Πρακτορεῖα τῆς Ἐταιρίας καὶ εἰ
τούς κατὰ τόπους ἀνεγνωρισμένους ἀντιπροσώπους.

Ὑποστηρίζοντες τὰ Ἑλληνικὰ ἐπιπέλοια ὑποστηρίζετε τὴν **Σημαίαν ἡμῶν, μεγαλώνετε τὴν Πατρίδα ἡμῶν.**

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΙΝΗ ΚΑΘΕ ΣΑΒΑΤΟ

Ίδιοκτήτης : Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ : σὸ «ΑΚΑΔΗΜΑ ΓΚΟ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ»

Ὀδὸς Ἀκαδημίας 40

Συντακτικὴ χρονιάτικη : Δρ. 20.

Βρίσκεται σὲ ὅλα τὰ κίβσκια καὶ πονύεται 40 λεπτά τὸ φύλλο.

ΚΡΙΤΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Γεωργ Γεωργακοπούλου ΠΟΙΗΜΑΤΑ. Ρυθμικὴ μετάφρασις Ν. Δρακουλίδου.—Ἀθήναι 1916.

Τὸ εὐγενικὸ καὶ θλιμμένο ἐκεῖνο παιδί, ποὺ συχνὰ τ' ἀπαντᾶσε κανεὶς ξεμοναχισμένο σὲ δειλινούς λιγυροσύνους ἀττικούς περιπάτους, καὶ ποὺ τὸ πήρε τελευταίον γιὰ πάντα ἡ ἐπιστρατεία καὶ ὁ χάρος, μᾶς φανερῶνται μὲ τοὺς στίχους του, στὴ γαλλικὴ γλῶσσα ὀλοῦς γραμμένους, ἕνας ποιητὴς ἀληθινός. Τὸ φῖνο αἰσθημα, ἡ γερὴ σκέψη, τὸ μάτι του τὸ γαλήνιο καὶ βαθύ, ὁ πόνος τοῦ ὁ συκρατημένος εὐγενικά, ἡ πολιτισμένη του ἀπλότητα, ἡ ποιητικὴ του ἔκφραση σὲ μιὰ γλῶσσα ξένη, μὲ πὺ τὴν κατέχει στὰ γεμάτα καὶ τὴν αἰτάνεται σὰ δική του, ὁ στίχος του ὁ ἁρμονικός καὶ τεχνικὰ δουλειένος—ἔσο καὶ ἂ σπάνια καμμιά φορὰ μπορεῖ καὶ τοῦ ξεφεύγει ἡ ἀλλιώτικη προσωδία καὶ μετρικὴ τῆς γαλλικῆς,—εἶναι σημάδια σημαντικὰ πὺ δείχνουν τί δρόμο καὶ τί μέλλο μᾶς ἔκπεψ ἡ μοῖρα μὲ τὸ θάνατό του. Κι ἂν πέρασε γιὰ τοὺς περισσότερους ἀγνωστος ὁ Γ. Γεωργακόπουλος, ὅταν ἔκτανε στὴ ζωὴ, φτωχός, ὄρφανός καὶ ἐγκαταλειμένος, ὅμως τὰ 46 τραγούδια του π. ὡ βρεθήκανε καὶ τυπωθήκανε δίνουν τὴν εὐκαιρία νὰ τοῦ γνωρίσουμε τὴν ξεχωριστὴ ψυχὴ, χαρίζοντάς τοῦ ἔτσι, τὴν ἀνώφελη βέβαια τώρα συμπάθεια κ' ἐχτίμηση, πὺ πάντα τοῦ εἶταν ἀξία.

Ὅσο γιὰ τὴ ρυθμικὴ μετάφραση τοῦ κ. Ν. Δρακουλίδου ποὺ συνοδεύει τὰ ποιήματα, αὐτὴ φαίνεται πὺς ἔγινε βίσιτική καὶ κάπως ἀμελετημένη.

κ

Α. Σοφοιστὴ ΣΟΝΕΤΑ. Δυὸ βιβλία. Ἀθήναι 1916.

Σιράντα σονέτα χωρισμένα σὲ δυὸ βιβλία. «Μπουμπουκία ἀπ' ἄγρια ποιήτῃ» μποροῦμε νὰ τὰ χαρακτηρίσουμε κατὰ τὸ στίχο τοῦ ἴδιου τους ποιητῆ. Τα σαλεύει καίε δυνατό, βρῦ, βαθύ, πλέριο καὶ μάτατα θὲ γυρέψουμε τὴν τρυφερὴν αἰσθηματολογία καὶ τὴν ἀπαλοσύνη τῆς φαντασίας ποὺ μᾶς συνηθίζουν ἄλλοι, νεοὶ ποιητές. Κι ἂν κάπου μιὰ βραχιόλαλη ἁρμονία μᾶς γλυκαίνει τὸ αἰσθημα, γλήγορα ἔρχεται ἡ σκέψη νὰ μᾶς

μιλήτῃ μὲ τὴ λυρική τῆς βραχεῖα φωνή. Ὁ συγκαιρινός δικός μας κόσμος σμίγει μὲ τὸν ἄρχαίο. Ἡ παλιὰ ἑλληνικὴ μυθολογία ζωντανεύει μέσα στυς τόπους τοῦ σημερινούς καὶ τὰ μάτια τοῦ ποιητῆ τὰ θρηπῶναι μὲ τὴ λάμψη τῆς. Πολλές φορές πατὰ στυ, ζωὴ, καὶ ὁδὸς αὐτὴ περνᾶ καὶ φεύγει ἀνάμ' σὸ μας, γιὰ νὰ ὑφῶση τόνους ποὺ μᾶς γητεύουν, μὲ τὸ δρόμο ποὺ χοράζουν καὶ ἀκολουθοῦν πρὸς τὸ ποιητικὸ μας στερεῶμα. Κι ὅμως μιὰ τεχνικὴ δεξιότης σὰ νὰ παραφάνεται στὸ σμίλημα τοῦ συνέτου, σὰ νὰ γίνετα προσπάθεια ξεφεύγοντας ἀπὸ τὴν τεχνικὴ ἀπλότητα πὺς πρέπει νὰ σφραγίξῃ τὸ ἔσο περιορισμένο τόσο πλκτὸ τοῦτο εἶδος ποιητικῆς μορφῆς, καθὼς τὸ χαρακτήρισε καὶ ὁ παλιός ἐκεῖνος Boileau στὸ «L' art Poétique» μὲ τὸ στίχο :

Un sonnet sans défaut
vaut seul un long poème.

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ

ΕΘΝΙΚΗ ΑΤΜΟΣΦΟΡΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Γραμμὴ Πειραιῶς—Ἀλεξανδρείας

Μόλις ἐκ τῶν ἀγγλικῶν καταγγελίων παραλήφθην θαλαμηγόν «ΣΥΡΙΑ» ταχύτης 15 μιλίων, ἀμυθίου πολυτελείας καὶ ἀνέσεως ἀναχωρεῖ ἐκ Πειραιῶς (παραλία Τρούμπικα.) ἑκαστὸν ΣΑΒΒΑΤΟΝ ὥρα 3 μ. μ. κατ' εὐθεῖαν δι' Ἀλεξάνδρειαν.

Γραμμὴ Πειραιῶς-Θεσσαλονίκης-Καβάλλας

Γραμμὴ Πειραιῶς-Κυκλάδων

Τὸ μὲ διπλοῦς ἑλικίς καὶ μηχανᾶς ἀφθᾶτου ταχύτης, πολυτελείας καὶ ἀνέσεως θαλαμηγόν ἀτμοπλοῖον «ΕΣΠΕΡΙΑ» ἀναχωρεῖ ἐκ Πειραιῶς (Παραλία Τρούμπικα)

Ἐκάστην ΤΕΤΑΡΤΗΝ, ὥραν 10.30 μ. μ. διὰ Σῶρον Ἄνδρον, Κορθιον καὶ Τήνον.

Ἐκάστην ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ, ὥραν 8ην μ. μ. κατ' εὐθεῖα διὰ Θεσσαλονίκην—Καβάλλαν.

Διὰ περαιτέρω πληροφορίας ἀπευθυντέον :

Ἐν Ἀθήναις. Γραφεῖα Γεν. Διευθύνσεως, ὁδὸς Ἀπελλοῦ ἀριθ. 1 καὶ εἰς τὰ πρακτορεῖα ταξειδίων κ. κ. Θωμᾶ Κούκ καὶ Υἱοῦ, Ἀδελφῶν Γκιόλμαν καὶ Σ. Σωτηαδου (Πλατεία Συντάγματος.) καὶ Ἰωάν Ρέντα (παρὰ τὸν ἠλεκτρικὸν σταθμὸν Ὀμοιοίσις).

Ἐν Πειραιεῖ. Γεν. Πρακτορεῖον, ὁδὸς Φίλωνος, 44. (ὀκτι σθεν ἁμίας Τριᾶδος).

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Μ. Π. Σαλβάγον ὁδὸς Ἀντωνιάδου.

(Ἐκ τοῦ Πρακτορεῖου)